

Atnaujinta slapta diplomatija tarp Lenkijos ir Lietuvos?

"New Yorke leidžiamas estų laikraštis "Vaba Eesti Son" praneša, kad paskutiniu laiku įvyko Romoje ir Londone Lenkijos ir Lietuvos egzilinių politikų konferencijos, į kurias paskatino Lenkijos egzilinis gen. Anders. Pirmoji konferencija įvyko Romoje sausio mėn. vadovaujant Lietuvos užsienio reikalų ministeriui egzilyje Lozoraičiui. Iš lietuvių pusės buvo taip pat Lietuvos atstovas prie Vatikano Girdvainis, tuo tarpu lenkam atstovavo gen. Anders ir pulk. Czaplinski. Antroji konferencija įvyko Londone antroje liepos pusėje, kur ministras Lozoraitis ir Lietuvos atstovas Anglijoje Balutis su Lenkijos egzilinėm grupėm aptarė būsimuosius išlaisvintos rytų bei vidurio Europos santykius.

"Atrodo, tuose pasikalbėjimuose buvo svarstoma sudaryti 'tarpeuropinį', kurio rėmuose būtų sudaryta rytų vidurio Europos federacija, vadovaujama Lenkijos. New Yorke estų laikraštis pažymi, kad pasitarimam būdingas buvo lietuviškų atstovų rezervuotumas".

Taip praneša Vokietijoje leidžiamas "Pressedienst der Heimatvertriebenen" Nr. 35.

L. W. HALL (k.), respublikonų partijos lyderis, sveikina S. A. Mitchell (d.), demokratų partijos lyderį, demokratams laimėjus Maine gubernatoriaus postą.

Demokratai džiūgaujama dėl rinkimų

Maine valstybėje rugsėjo 13 gubernatoriaus rinkimus respublikonai pralaimėjo. Po 20 metų Maine gubernatorium išrinktas demokratas Edmund S. Muskie, antrasis iš viso čia gubernatorių demokratas. Senatoriaus ir trijų Atstovų Rūmų rinkimus laimėjo respublikonai, gavo jau ne 67% balsų kaip perėjusios rinkimuose, bet tik 55%.

Demokratų tautinis pirmi-

ninkas St. A. Mitchell pareiškė džiūgavimą, kad visuomenė pereina pas demokratus. Nelaukti rezultatai padidino jų viltis. Resp. pirmininkas Hall aiškina, kad prez. Eisenhoweris tautoje esąs populiarus, jo programa randa pritarimo ir dėl to respublikonai tikisi Kongreso daugumos.

Tvirtinama, kad gubernatoriaus rinkimus respublikonai pralaimėjo dėl savo vidaus susiskaldymo.

MCCARTHY BYLA BAIGTA

Sen. McCarthy bylai komisija, vadovaujama Watkins, apklausinėjamą baigė, bet sprendimo nepadarė. Visą medžiagą išnagrinėti ir sprendimą paruošti pavedė dvim advokatom. Tai busi padaryta iki spalio 1. McCarthy advokatas nusivylęs, kad komisija pati nepajėgė priėti išvados. McCarthy savo nuomonės nepasakė. Laikoma, kad sprendimas jam nebus palankus.

Indijoje per metus priauga po 1 mil. gyventojų. Švedijos žvejų laivą Botnijos įlankoje apšaudė sovietų karo laivai.

N. LEVICKIS, 25 metų gidas, iš New Yorke grąžinamas į Prancūziją. Nei vienas kraštas jo nenori priimti, nors jo motina gyvena San Francisco mieste, o tėvas Bangkokė. Jis yra pabėgęs nuo bolševikų.

Iš čia kitu lėktuvu turėjo parsiekti pietų Ameriką, Dominikonų respubliką. Tačiau vėl nelaimė. Amerikos imigracijos valdininkas nepatikėjo Dominikonų viza ir pabijoję, kad gali Levickio dominikonai dar

Europą dabar jau lipdo Edenas

Nuskrido į Vokietiją bei Angliją ir Dulles

Anglijos užs. reikalų min. Edenas rugsėjo 14 lankėsi Romoje, paskui išvyko į Paryžių. Jo planai dėl Europos gynybos pritarę italai; jam esą palankūs ir prancūzai. O plano svarbiausi punktai tokie:

1. sudaroma sutartis bendradarbiauti karinėje, politinėje, ūkinėje, socialinėje srityse;
2. bet kuri susitarusioji šalis, ištikta agresijos, susilaukia kitų pagalbos;
3. susitarime dalyvauja Europos septynios valstybės: Anglija, Belgija, Italija, Luksemburgas, Olandija, Prancūzija, Vokietija, o taip pat Kanada ir Jungt. Valstybės;
4. tam tikras bendrai sudarytas komisaratas patikrina, kiek atskiras kraštas gali būti apsiginklavęs.

Edeno planas tai naujas variantas tos sutarties, kuri vadinama Briuselio ir buvo sudaryta 1948. Tada sutartis buvo sudaryta tarp Anglijos, Belgijos, Luksemburgo, Olan-

dijos, Prancūzijos ir buvo nukreipta prieš agresiją iš Vokietijos pusės. Dabar tos rūšies sutartis praplečiama ir šiek tiek pakeičiama. Ji būtų regioninis apsigynimo paktas Nato ribose.

KA NAUJO ATNEŠĖ EDENAS?

Jis išvengė to, ko labiausiai bijojo Prancūzija — "antautinės" kariuomenės; čia paliekamos jos kiekvienos valstybės žinioje; jis davė tai, ko labiausiai norėjo Prancūzija — dalyvauja susitarime ir Anglija; jis duoda tai, ko nori Amerika — Vokietija apginkluojama; pagaliau gali būti patenkinama ir Vokietija — ji laikoma lygia teisė su kitom valstybėm.

O jei komunistai puls?

Valst. sekr. Dulles rugsėjo 15 išskrido į Bonną tartis su Adenaueriu dėl grąžinimo Vokietijai pilnos nepriklausomybės. Iš ten sustos Londone ir

grįš atgal, kad galėtų dalyvauti JT devintosios sesijos atidaryme.

Prieš išvykdamas pareiškė spaudai dėl Azijos; komunistai, puldami Quemoy salą, norėjo prigrąžinti valstybes, dalyvaujančias Manilos konferencijoje; jei bus nauja komunistinė agresija, Manilos sutartį pasirašiusios valstybės tuojau susirinks, kad aptartų, kaip savo pasirinktoje vietoje ir savo pasirinktom priemonėm agresijai pasipriešinti.

Baltijos santarvės sukaktis

Strasbourgė, Prancūzijoje, rugsėjo 12 buvo paminėta Baltijos Santarvės 20 metų sukaktis. Paminėjimą surengė Baltijos valstybių atstovai Prancūzijoje. Pirmininkavo Ernest Pezet, Prancūzijos res-

Prieš šūkių politiką

Adlai E. Stevenson, buvęs dem. kandidatas į prezidentus, Cincinnati kalbėdamas prikišo respublikonų valdžiai, kad ji prarado Amerikos įtaką pasauliui, atstūmė sąjungininkus, davė pergalę komunistam Indokinijoje, užmetė Sovietų satelitų išlaisvinimo politiką, prarado Europos vienybę, privedė prie aukščiausio pragyvenimo kainų ir žemiausių kainų ūkio gaminiam ir padidino bedarbių skaičių. "Aš tikiu, kad respublikonai pamatė, jog užsienių politika, vedama šūkiais ir blefais, duoda karčius vaisius."

publikos tarybos vicepirmininkas ir Prancūzijos - Baltijos Draugijos pirmininkas. Buvo pakviesti Europos Tarybos valstybių parlamentų nariai, tos tarybos generalinio sekretoriaus atstovai, miesto burmistras, Laisvosios Europos universiteto vadovybė, spaudos ir informacijų atstovai. Apie sutarties atsiradimą, išlaisvinimo kovas kalbėjo lietuvių ministras Lozoraitis ir Bačkis, Estijos — Pusta, Latvijos — Grosvaldas. Sutartis buvo pasirašyta 1934 rugsėjo 12 Zenevoje.

Sukaktis buvo taip pat paminėta Vokietijoje Stuttgarte. Vokietijoje veikia Baltų Taryba, kurioje dabar yra iš lietuvių pusės — K. Zalkauskas, P. Karvelis, M. Geležinis, latvių — R. Liepiņš, Skaistlauks, A. Šilde, estų — K. Selter, Jakobson.

Respublikonų ir demokratų komitetai pasirašė susitarimą rinkimų kampanijoje dalyvauti garbingu būdu.

Britų visų partijų delegacija vyksta į Maskvą.

E. S. MUSKIE, demokratas, išrinktas Maine gubernatorium.

Ar komunistai pasinaudos Amerikos neapsisprendimu, ir Quemoy salą gali virsti Azijos Dancigu?

Valst. sekr. Dulles vėl nukreipė savo žingsnius į Europą, grįžęs iš Manilos konferencijos, kur jis tvėrė tvorą prieš komunizmą Azijoje. Tačiau ten paliko viena spraga — tai mažoji sala Quemoy. ties kuria verda komunistinė lava. Ji kelia du rūpesčius: ar toji komunistinė lava pro Quemoy kraterį išsiverš, kad užlietu Formozą ir Pacifiką, o jei taip, tai ar Amerika turi salą ginti ar ne?

Pavergtosios Tautos pradeda sesiją

"Pavergtosios Jungtinės Tautos" savo sesiją pradeda pirmadienį, rugsėjo 20. Ji truks dabar dvi dienas. Paskui busiant atnaujinta spalio mėn. O pertraukos metu dirbs komisijos.

Jose dabar dalyvaus kiekvienos pavergtos tautos po 16 atstovų. Tik jau turi pirmą sunkesnį klausimą: ar turi dalyvauti Jugoslavijos atstovai ar ne. Jie nori. Bet tai neparanku Amerikos politikai, kuri palaiko santykius su Jugoslavija, ir dabar ten nuvyko Dulles pavaduotojas Murphy. Mėgina aiškinti, kad čia turi dalyvauti tik atstovai tautų, kurios yra pavergtos svetimosios jėgos.

VIETOS ZEMEJE TAIP IR NEGAUNA

Nikolai Levickis, 25 metų pernai pabėgęs iš kom. Kinijos, po 13 mėnesių kelionių vis dar negauna vietos apsišoti. Jam buvo davusi vizą Brazilija, bet jau beplaukiančiam į ją atšaukė. Nuo tada iš laivo jis niekur negalėjo išlipti. Tik paskutiniu laiku Dominikonų respublika davė jam vizą. Iš Paryžiaus aerodromo jį Prancūzijos policija įkeldino į lėktuvą ir atskraidino į Ameriką;

Vergų dainos Jungtinių Tautų garbei

JT devintą sesiją pradant, rugsėjo 21, New Yorke Battery Park Manhattan įvyks New Yorke keturiolikto vasarinio festivalio koncertas, kuriame bus grojami himnai ir muzika bolševikų pavergtųjų tautų. Groš 100 žmonių orkestras. Pasakys kalbas, miesto majoras F. Wagneris, miesto tarybos prezidentas Abe Stark,

Manhattan Borough prezidentas Hulan E. Jack ir pavergtųjų tautų atstovai.

Koncertas bus perduodamas per radiją WNYC ir WNYC-FM nuo 12 iki 1:30 val. Dalis programos bus perduodama ir per Amerikos Balsą į anapus uždangos.

Rinkimuose New Yorke valstybėje, kur buvo renkami kandidatai, tedalyvavo 25% turinčių teisę balsuoti.

Maskvos užs. reikalų ministerija paskelbė, kad Manilos sudaryta Seato tarptautinį įtempimą padidins.

ŠŪVIAI IŠ ANAPUS

Cekoslovakijos pasienio sargyba rugsėjo 13 paleido 35 šūvius į Vokietijos pusę, kur buvo amerikiečių sargybiniai. Amerikiečiai šūviais neatsakė. Vokiečių policija aiškina, kad tuo metu pabėgęs iš Čekoslovakijos į amerikiečių pusę vienas čekų matininkas ir paprašęs azylio. Atsitikimas ne pirmas.

DAR IR "MAŽOSIOS JUNGtinės TAUTOS"?

'Kaip išsigelbėti nuo Maskvos veto?'

Kad su Jungtinėm Tautom netvarka — visi mato. Kad jos nebegali atstovauti viso pasaulio ir jo reikalų spręsti — taip pat aišku, nes jose ne vi-

sos valstybės dalyvauja. O dalyvauti negali, nes didieji demokratai demokratijai ginti sugalvojo nedemokratišką kelią — naujų narių priėmimas priklauso nuo tų pačių penkių didžiųjų. Užtenka, kad vienas iš penkių didžiųjų pakeltų nors mažą pirštą prieš, ir kandidatas į JT atmestas.

Daugiausia tą pirštą kilnoja Sovietai. Dėl jų pasipriešinimo susidarė jau kandidatų uodega, kurioje išrikuota 14 valstybių: Austrija, Ceylonas, Suomija, Airija, Italija, Japonija, Jordanas, Koreja, Libija, Nepal, Portugalija, Vietnamas, Cambodija, Laos. O kur dar į kandidatus ir nepasiūlytosios, bet didžios jėgos — Vokietija, Ispanija.

"N. Y. Herald Tribune" Washingtono korespondentas R. Drummondas kelia minf, kad šitos 14 valstybių sudarytų "Mažąsias Jungtines Tautas", o Suomija, Koreja, Japonija, Vokietija, Jordanas galėtų sudaryti "mažąją saugumo tarybą". Tokios "mažosios Jungtinės Tautos", mano Drummondas,

MAŽASIS KARAS EINA

Iš Quemoy salos nac. Kinijos lėktuvai iš lėto tebebombarduoja Kinijos pakrantes ir aplinkines kom. salas.

Komunistai atsiuntė priešais Quemoy salą marinų diviziją, kuri papildė jau ten esančias 220,000 jėgas.

Galvažudys Roche, nuo kurio rankos žuvo 5, pareiškė, kad nėra prasmės tikrinti jo protą, nes vistiek nori mirti.

Raud. Kinija pasiskelbė įvedanti privalomą karinę tarnybą ir lapkričio 1 pašauksianti 450,000.

Persijoje suimta 434 asmenys ryšium su afera šnipų, kurie Maskvai pranešinėdavo apie visokią Amerikos paramą iki smulkmenų.

galėtų sudramatizuoti pasaulio opiniją, faktą, kad Rusija nepripažįsta jom lygių teisių; galėtų priimti nutarimus, kurie perduoti JT ten galėtų būti svarstomi. Pridėkim dar, kad jos galėtų pasisakyti autoritetingai ir kategoriškai, kada JT jų reikalus paliečia.

Autorius tiki, kad ilgainiui prie tų keturiolikos galėtų prisidėti ir tos valstybės, kurios dabar pavergtos satelitais. Sumini: Albanija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, kom. Vietnamas.

Drummondas iškelta mintis yra ženklas Washingtono susirūpinimo dėl JT. Zūbtūtinėje kovoje su sovietais Washingtonas mato, kaip jam tenka įtempti jėgas, kad JT dabartinė dauguma tuo ar kitu klausimu nebūtų priešinga Amerikos linijai. Nedalyvaujančių tautų dauguma galėtų būti didelė parama kaip tik Amerikos politikai. Tad ir kyla sumanymas jų jėgą pabrėžti "Mažųjų Jungtinių Tautų" forma — panašiu būdu, kaip jėgas, esančias anapus uždangos, jau šį pirmadienį pabrėžia "Pavergtųjų Jungtinių Tautų" pirmu pasirodymu.

VIENA IŠ SIŪ DIENŲ ISTORIJŲ (2)

Duodame paskutinę progą

Tie vyrai nusigabeno ją į Bartolomeiską gatvę, kur yra saugumas. Kambary, į kurį ją įvedė, jau laukė jos du kiti vyrai.

Pirmas: "Mes žinom, kad persikyrimas su vyru amerikiečiu turi tik užmaskuoti faktą, kad tamsta esi šnipė ir diabi Amerikai".

Antras: "Tamsta priklausai agentų ratui, kuris veikia Prahoje. Mes turim jo siūlus savo rankose."

"Juokinga istorija", atsako Helena ir tikrai nusijuokia. Tačiau po trijų valandų jos veide juokas daugiau nesirodo. Abudu vyrai išėjo, ir juos pakeitė kiti du. O ji vis tebesėdi ant tos pačios kedės priešais tas pačias akinančias lempas. Ji pro visus garsus tik girdi nuolat kartojamus:

"Tamsta esi Amerikos šnipė. Tamsta gali ramiai prisipažinti."

"Bet aš negaliu prisipažinti, nes tai netiesa", ji vis kartoja.

"Išvesti", pagaliau sako vienas iš naujų vyrų. Helena išvedė jį baltai bei akinančiai nudažyta celė. Visai modernus kambarys. Jo tik vienas trūkumas — negalima niekad užgesinti akinančios lempos. Helena mėgina užmigti, bet negali. Po dviejų valandų ją vėl pašaukė tirdyti. Nauji vyrai jai statė senus klausimus.

Tardė aštuonias dienas ir aštuonias naktis. Per tas dienas Helenos niekas nemušė ir fiziškai nekankino. Bet per tą laiką ji virto graučiais ir net beteko valios priešintis. Aštuntą dieną vienas iš vyrų jai prabilo: "Klausykite, Helen, jums duodame dar vieną progą."

Tai vienintelė jums progą. Savo nusikaltimą Čekoslovakijoje respublikai dar galite išpirkti." Helena tylėjo. Vyras toliau tęsė: "mes siūlome tamstai bendradarbiauti su mumis." Antras pridėjo: "Jei tamsta mūsų siūlymo nepriimsi, teks keliauti į kasyklas. Ten daug žmonių nukeliavo, ir mums būtų gaila tamstos." Helena vis tylėjo. "Tamsta puikiai atrodai, esi išsilavinusi, netiesa? Už tamstos išsilavinimą išleista tiek pinigų." Per-

Pabėgusi iš Čekoslovakijos Helena pasako, o saugumo valdininkui Vienoje, kaip Prahoje jai po Benešo mirties vieną vakarą į jos duris pasibeldė odiniais svarkais vyrai.

ėmė antrasis: "Kurie buvo išspausiti iš liaudies. Dabar tamsta turi puikią progą tai liaudžiai atsisteiti."

Helena vis tylėjo nuleidusi galvą. O gundymas buvo tęsiamas toliau: "Tamsta žinai Aleron viešbutį? Tai geriausias viešbutis. Kur tamsta nežinosi! Tikriausiai ten buvai su savo tėvu, o gal su draugu... Bet mums neįdomu, su kuo buvai. Mums įdomu tik, kad ten mums reikalinga dar viena moteris."

Moteris, kuri moka kalbas, pažįsta supuvusios buržuazijos papročius ir moka elgtis su tais reakcionieriais. Mums svarbu, ką tie reakcionieriai, tie svetimšaliai galvoja ir pasako apie Čekoslovakiją. Tamsta turėsi su jais kalbėtis, draugauti, išgauti iš jų visas paslaptis. Kokį tamsta imsiesi priemonių, tai jau tamstos reikalas, mes į tai nesikišame."

"Bet jei tamsta sugalvosi kvailiybės, tamsta žinai, koks bus likimas," vėl grįžo prie grasinimo antrasis.

Helena sutiko. Paskui jau laisvėje ji aiškino: "Žinau, kad tai buvo šlykštū; kad kitas gal būtų kovojęs ir miręs, bet aš negalėjau. Aš nenorėjau eiti į kasyklas ir ten mirti. Aš nenorėjau palikti ir motinos, kuri buvo kaip tik gavus širdies smūgį."

Helena buvo paskirta į Aleron viešbutį, kurio savininkas kitados buvo prezidento Benešo brolis. Jame sustodavo užsieniniai diplomatai. Diplomatai iš satelinųjų kraštų būdavo nukreipiami į kitą viešbutį. Ten jie kitaip buvo sekami. Aleron patarnautojos ir baro merginos pačios buvo sekamos. Tam buvo pastatyta 40 metų garderobo vedėja. O už visus buvo atsakingas vyriausias portje, komunistas jau 15 metų.

Helena prisistatė elegantiš-

kai apsitaisius; amerikoniškos nyloninės kojinės, amerikoniški aukštom kulnim batukai, amerikoniški dažai ant nagų ir ant lūpų. Saugumas pasirūpino, kad jų agentė būtų patraukli ir atrodytų kaip tikra amerikietė.

Tuo pačiu metu saugumo rūmuose, Prahos priemiesčio buvusioj viloj, saugumo direktorius Dr. Herda, neišimdamas cigarečių iš burnos, ramiai ir draugišku balsu įsakė:

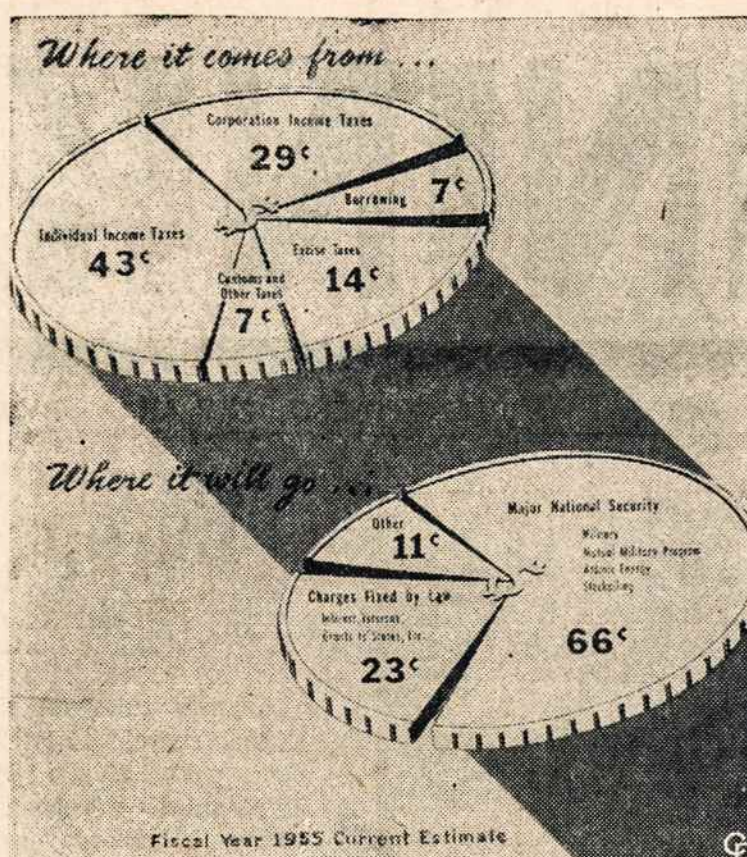
"Vėl duckit saulės".

Tuojuo prezidentai sušvi-to į jauną vaikį didelio kambario viduje. Odiniais diržais jis buvo pririštas prie kėdės. Siauras veidas buvo patinęs, išbalęs, akys primerktos pakraujavusios. Prakaitas tekėjo visu kūnu. Ant galvos buvo užrištas rankšluostis, lyg turkiškas turbanas. Juo buvo pririštas prie pakaušio nepaprastai garsiai tiksintis laikrodinis: per sekundę keturi tik-tik, per minutę 240 tik-tik; rodos tų tiksėjimų be pradžios ir be galo. O kambario pasienyje išsivilkę keturi vyrai iš butelių gėrė alų, protarpiais vartė žurnalus ir stebėjo pririštąjį, kuris tyliai sudejuodavo.

Kai įjungė saules, po pusvalandžio sumtojo galva ėmė svirduliuoti ir iš pravertų lūpų pasirodė putas. "Ar reikia?" paklausė vienas iš vyrų ir, gavęs viršinko galvos linktelėjimą, priėjo prie kaitinamojo, išjungė vieną lempą, ir pakėlęs jo galvą, mėgino istatyti bonkos kaklą į lūpas. "Na, gerok." Surištasis mėgino gerti, bet didžioji dalis alaus nutekėjo per jo krūtinę.

Dr. Herda pakilo nuo stalo ir priėjęs vėl draugiškai prabilo: "Tai kaip gi dabar? Ar prabilsi? Kada tavo draugas Jurra pereis sieną? Kurioj vietoj? Ką jam reikia Prahoje?" Surištasis tylėjo. "Aš tave vėl klausiu, meldžiamasis. Aš kantruus, nes aš tavim pasitikiu. Tu esi studentas. Tu esi vienas iš tos inteligencijos, kuri yra mūsų pasididžiavimas. Jei susiprasi ir papasakosi, kur yra tavo mielasis draugas Jurra, prieš tave atviras gyvenimas, o tuo tarpu dabar numsimu tau nuo galvos tiksėjimą. Jei nesusiprasi ir tęsi kvaili-lybes, nekaltink mane, jei tavo galva suduž kaip puodynė."

Jaunas vaikinys vis tylėjo. "Vadinasi, užsispyrėi? Na gerai, tu parše. Pažiūrėsim kaip ilgai." Dr. Herda prispaudė cigarečių į peleninę ir įsakė: "Toliau." (b.d.)

BIUDŽETAS JAV 1955 metams. Supiaustytas doleris rodo pajamas ir išlaidas.

PO KOMBAINŲ MATARUOJAS KOJOS

Kodėl sovietinamoje Lietuvoje nelaukiu pasėjama ir nelaukiu nuvaloma, matyt iš sovietinės "Tiesos", kuri aprašo, kaip ten visas tas darbas organizuojamas.

Vidurdienis. Želvos MTS saule nūžertame kieme be viltų nė gyvos dvasios. Tiktai tarsi tyčia suvarytos į vikius, nukarusiais sparnais guli javapiūvės, linarovės, kullamosos ir kitos mašinos. Jų skurdi, nublukusi išvaizda, rodos, liudija, kad pradžioje nepavydė-tinai.

Po vieno kombainu kyšo kelios poros kojų. Matyti, popiečio metu kombaininkai pasislėpė nuo saulės.

— Kaip reikalai, vyrai? — Kienu, ar mūsų? — atsiliepia balsas kombaino bunkeryje, — šiaip nieko, tik nuobodū. Neseniai grįzome iš kursų. Na, galvojame, kai kibsim į darbą, tai šiekė. O pasirodė, kad kombainai kaip nuo pereito rudens stovi, taip prie jų niekas piršto neprikišo.

— Pagaliau maršrutų neturime, nė užduočių. Kombainas ju kne dviratis, su tokia mašina negi klaidžiosi po visą rajoną, — skundžiasi jaunieji mechanizatoriai.

MTS turi javapiūvių ir 11 galingų kulliamųjų. Tačiau šios techniko stoties vadovai negerbia. Penkios javapiūvės aplamdytais šonais guli sodyboje, kitos nuo pereitų metų tebėra kolūkiuose. Pirmąją piūtės dieną sugedo javapiūtė "Rytojauš" kolūkyje.

— Ką gi, — pasiūlė stoties agronomas drg. Švarenevičiu-

SPAUDA

Kur labiausiai reikalingas pinigas?

Aidų rugsėjo nr. 7 Dr. A. Lingaila tarp dienos reikalų pakelia vieną labai dėmesio vertą — ar rašytojai atlieka savo pareigą taifinei bendraomenei?

Jis sako, kad rašytojai, daugumas sibrendę dar Lietuvoje, rešo taip, kaip Lietuvoje buvo įprasta. "Tačiau jie nepastebėjo, kad lietuviškos upės teka jau kita vaga." Čia augęs jaunimas tų kūrinių nepaskaitęs ir net suabejojęs, ar jie patys yra lietuviai ar naujojo krašto tautiečiai. Padėti jiems apsispręsti už lietuvišką kelią ir perteikti jiems lietuvišką kultūrą būtų vienas iš rašytojų tremtyje uždavinių. Rašytojai to neatlikę. "Lietuvybės palaikymo atžvilgiu ar tik nebus "Eglutė", "Margutis" (gal ne "Margutis", o "Tėviškėlė"? Red.) ir "Ateitis" daug daugiau nusipelnę nei visos tremties metų literatūrinės premijos?" Esą premijuoteji kūriniai nepašako vidutiniškumo lygio. Tremtyje sulaukėm tik vieno pirmėilės vertės prozos kūrinio — V. Ramono "Kryžiu." Tad ar neperbrangiai tos premijos vistuomeni atsiėjo? O tuo tarpu "jaunimo literatūrinės premijos lig šiol vai-

dino trečiaeilį vaidmenį."

Autorius kreipia visuomenės dėmesį: "Šiose tremties aplinkybėse ar tik nebus svarbiau paskirti premijas už sąmoningiausį 9-16 metų jaunuolio atsakymą, sakysime, tokios rūšies klausimui: Kuo lietuvių būdas, papročiai (kultūra) išsiskiria iš kitų tautų būdo? Kodėl aš didžiuojuosi lietuviška kilmė? Ir t. t. Ar už kokį lietuvišką pareiškimą nevertėtų skirti premijų — atostogų į lietuvišką stovyklą? Ar nevertėtų didžiąją dalį kultūrai skiriamų lėšų perleisti jaunimo teatrums, spaudai, stovykloms ir t. t.?"

Dėl šio balso tenka trumpai pastebėti: 1. Gerai, kad visuomenė remia rašytojų pastangas premijom, nes tuo ji pati palaiko savo ryšį su kultūrinio gyvenimu. 2. Teisingai autorius kreipia rašytojų akis į naują jų kūrinių skaitytoją, augantį jaunimą ir skatina juo daugiau susidomėti ir rašyti jam. 3. Teisingai aliamuoja, kad visuomenės parama daugiau pakryptų į tuos laikraščius, knygas, vaidinimus ir kt. priemones, kurios jaunimui palaikytų lietuvišką dvasią ir jam perteiktų lietuvišką kultūrą. Kai visuomenės parama bus daugiau pasukta šia linkme, tada labiau ims domėtis ir patys rašytojai jaunuojiu skaitytoju. Lig šiol jaunimo lietuviška globa, laikraščių leidimas, jiems stovyklų organizavimas buvo visius atskirų asmenų pasiaukojimo ar pačių jaunimo organizacijų. Reikia, kad ateitį laikas, kada ir lietuvių gausingos ir piniginės organizacijos suprastų, jog neparemdamos jaunimo, jos dedasi į lietuvių laidojimo biurų.

laukuose. Čia apščiau yra darbo jėgos. Dar brėkstant, užšokęs ant žirgo, praskrenda per brigadas kolūkiu pirmininkas drg. Šileikis, ragindamas į darbą kolūkiečius.

Bet darbas iš vietos nejuda. Kolūkyje nepanaudojama technika, ne visi kolūkiečiai dalyvauja derliaus nuėmimo darbuose. Čia visiškai nedirbamas masinis - politinis darbas. Niekas neinformuoja kolūkiečių apie vidaus ir tarptautinę padėtį.

("Tiesa")

Klausykime lietuviškų valandėlių

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS PROGRAMA
WESX-1230 kilocycles—Marblehead-Salem, Mass.

Kiekvieną šeštadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jeigu norite ka nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai iduokite ar siuskite vedėjų ANATANŲ F. KNEIŽIŲ — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — A. ir O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir Stasy Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORWOOD 7-1449; SOUTH BOSTON 8-4618 ar 8-1940; KIRKLAND 7-8533.

LAISVĖS VARPAS
Naujosios Anglijos lietuvių KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA
WBMS, 1090 kilocycles — Boston 15, Mass.
Sekmadieniai 12:30 iki 1:00 val. pietų metu
VEDEJAS — P. VIŠČINIS
31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.
Tel. Brockton 8-1159-R.

Lietuvių Radijo Korporacija
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-0189

Lietuvių Radijo programa iš stoties WBMS, 1090 kilociklų, perduoda sekmadieniai nuo 12 iki 12:30 val. Būna lietuviškos dainos, muzika ir Magdutės pasaka. Biznio reikalais kreiptis į STEPONĄ MINKŲ, Baltic Florists Gėlių ir Dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Tel. SO 8-0489. Ten gaunamas "Darbininkas", lietuviškos knygos ir rankų darbo dovanos.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa
Transluoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kilocycles
KIEKVIENĄ SEKMADIENI — nuo 1:30 iki 2:00 val. Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:
KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA.

Klausykite **LIETUVOS AISMINIMU** radijo valandas

Šeštadieniai 4:30-5:30 val.p.p. Stotis WEVD 1330 kil. 97.9 MEG. (FM) Direktoriai
Jokūbas I. STUKAS
1264 WHITE ST. — HILLSIDE, N.J. Waverly 6-3225

I Ran Through the Flames TO MY CHILD'S ROOM!

THE SCREAM OF THE FIRE ENGINES WOKE ME UP! THEN I HEARD BOBBY CRYING... THERE WASN'T A SECOND TO LOSE...

in coming Bobby!

SO, WRAPPED IN A BLANKET, I WENT THROUGH THE FLAMES THAT BLOCKED HIS ROOM.

Take the Baby first!

I WAS HALF-CHOKED WITH SMOKE... I JUST HAD TIME TO HAND THE BABY TO THE FIREMAN—THEN I FAINTED.

WHEN I WOKE UP, I KNEW I WAS BADLY BURNED. BUT THEY WERE GIVING ME BLOOD. THE DOCTORS SAID IT SAVED MY LIFE—THE BLOOD THAT SOMEONE HAD GIVEN.

The Blood You Give Helps Someone Live GIVE BLOOD NOW!

CALL your Community or Hospital Blood Bank or Local Red Cross Chapter. CONTRIBUTED AS A PUBLIC SERVICE BY

VILNIUN SUVAŽIAVĘ RAŠYTOJAI "PRISTAIKO"

Vilniuje A. Venclova atidare kom. rašytojų suvažiavimą. Dalyvavo Maskvos rašytojai su Tichonovu, o taip pat ir iš kitų Baltijos valstybių. Apsykaitą padarė rašytojų pimininkas J. Šimkus. Kalbėjo T. Tilvytis, A. Vienuolis, A. Jonynas, A. Churginas, J. Baltušis, A. Baltakis, K. Vairas, lietuvių kalbos ir literatūros instituto bendradarbė Kučinskaitė, Vilniaus un-to lietuvių kalbos dėstytojas A. Springis, grožinės leidyklos redaktorius J. Tornau, A. Gričius, J. Butėnas, J. Žiugžda, E. Matuzevičius ir kt. A. Sniečkus reikalavo, kad rašytojai prisiderintų prie "gyvenimo reikalavimų."

Naujas būdas agitacijai
Iš pietų Amerikos pastaruoju metu parvyko į Lietuvą keli Lietuvos rusai bei sukoministinti lietuviai. Dabar jie rašo iš Lietuvos laiškus bei skelbia per kom. spaudą, kaip esą Lietuvoje padėtis nuolat gerėjanti ir kad švelnėjas nusistatymas atžvilgiu tų, kurie grįžta iš Vakarų. Tai metodas tas pats, kuris eina iš Maskvos ir taikomas visai Sovietų Sąjungai: kad patikėtų užsieniečiai, reikia sakyti ne, kad padėtis labai gera, bet kad ji nuolat gerėjanti.

Dainų šventę rengia
Bolševikinamos Lietuvos valdžia nutarė 1955 organizuoti dainų šventę. Ją skiria pamintė 15 metų, kai įvestas komunistinė santvarka. Skelbiasi sutraukia 30,000 dainininkų. Šventę rengiamos rajoninės šventės.

Stiprins kom. švietimą
Švietimo min. Pupeikis rug-

sejo 1 per Vilniaus radiją pažymėjo, kad turi būti sustiprintas komunistinis auklėjimas ir atsidavimas "nemirstamam komunistinio reikalui." Pranešė, taip pat, kad sumazinamas bendras pamokų skaičius ir sutrumpinama mokymo programos. Esą nepatenkinamai dėstomi tokie dalykai kaip matematika ir biologija, kurios esančios svarbios mokinių materialistinei pasaulėžiūrai ugdyti. Labiausiai išbarė Kybartų, Rokiškio ir Kupiškio rajonų mokyklas.

Kur eina Lietuvos gėrybės "Tiesa" rugpiūčio 20 pranešė, kad iš Kaišiadorių rajono kolchozų surinkty duoklių per rugpiūčio mėn. 20 tonų pasiūsta Leningrado ir tik 10 tonų Kauno prekybos organizacijos.

Mirė prof. Ignas Jonynas
Liepos 14 mirė ir Kaune palaidotas buvęs istorijos profesorius Ignas Jonynas; kiek anksčiau mirė venerologas prof. Karuza.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951 under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis
Straipsnius ir korepondencijas redakcija taisy savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tiksliai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Baltijos santarvės dvidešimtmetis

Prieš 20 metų rugsėjo 12 Zenevoje, Šveicarijoje, kur anuo met buvo Tautų Sąjungos būstinė, buvo pasirašyta trijų Baltijos valstybių santarvės ir bendradarbiavimo sutartis. Lietuvos vardą jį pasirašė anuometinis užsienio reikalų ministeris Lozoraitis, Latvijos — užsienio reikalų ministerijos generalinis sekretorius Munteris ir Estijos — užsienio reikalų ministeris Seljamaa. Visom trim valstybėm sutartį ratifikavus, ji įsigaliojo 1934 m. lapkričio mėn. 3 d.

Sutarties pagrindinis tikslas buvo išreikštas šiais žodžiais: "Pasirašydami sutartį, Lietuvos, Latvijos ir Estijos įgalotiniai pareiškia, kad jų vyriausybės budės, idant trijų tautų šalyse augtų ir plistų solidarios santarvės ir solidarūs draugingumo dvasia." Tam reikalui buvo sudarytos įvairios komisijos stiprinti politiniam, kultūriniam ir ūkiniam Baltijos kraštų bendradarbiavimui, o kasmet buvo šaukiamos užsienio reikalų ministerių konferencijos tarptautinei padėčiai aptarti ir Baltijos valstybių vieningam nusistatymui išlaikyti.

★

Baltijos valstybių santarvė buvo Maskvos nusigriebta sudaryti kaltinimui, kad jos rikiuojasi į frontą prieš Sovietų Sąjungą. Tuo tarpu Lietuva, Latvija ir Estija norėjo tik savo laisvę apsaugoti ir išlaikyti visišką neutralumą didžiųjų kaimynų rungtynėse. Deja, niekas į mažuosius nežiūrė, kai didžiųjų apetitai pasidarė nebeapsotinami ir įsigėdžia kraujo. Vokiečiams ir rusams Baltijos erdvėje susikibus, trys mažosios valstybės buvo krauju užlietos ir jų nepriklausomybė sutrypta.

★

Tačiau nė dabarties tragiškoje padėtyje latvių, lietuvių ir estų bendradarbiavimas nėra sukludytas, o dar pagilėjęs. Kiek mus žinios pasiekia, jis yra gyvas pavertuose kraštuose, gi dar labiau ryškus laisvajame pasaulyje, kur Baltijos valstybių laisvimo veiksniai turi artimą ryšį ir bendrą kovos lauką. Reikėtų tiksliai pageidauti, kad būtų sustiprintos ir suaktyvintos pastangos sudaryti dar artimesnį ryšį ateityje, kai Baltijos pamarys vėl bus išlaisvintas.

Nėra jokios abejonės, kad Baltijos santarvės, kokia buvo sudaryta prieš 20 metų, ateityje nepakaks. Jau dabar reikia galvoti ir tiesti pagrindus glaudžiai Baltijos valstybių federacijai. Koks bebūtų Rusijos režimas, kad ir demokratinis, jis visada spaus siaurą Baltijos pamario rėžį. Jame atsilaukioti tegalės ne atskiros mažos trys valstybės, bet tik jų stipri federacija ir dar sąjungoje su kitais kaimynais.

Nuo senų laikų Lietuva yra mūsų poetų apdainuojama kaip kryžių šalis. Neretai ji vadinama ir Marijos žeme. Kaip savieji, taip ir svetimieji, kurie užskudavo į mūsų kraštą, neatsistebėdavo lietuvių pamaldumu. Ir vis tai buvo sakoma ne be pagrindo. Iš arčiau stebėdamos mūsų tautos gyvenimą, kiekvienas tikrai galėjo tvirtinti, kad lietuvių tauta yra religinga. Religinį lietuvių nusiteikimą paliudijo mūsų pakelių kryžiai bei Rūpintojėliai, mistiškas kai kurių tikėjimo tiesų išgyvenimas, religinių švenčių papročiai, vėlinių bei šermenų apeigos, o taip pat ir religinė praktika.

Tačiau visa tai buvo seniau. O šiaandien šventosios Lietuvos vardas ar beatitinka tikrovė? Ar lietuvis dar tiki? Lietuvis, kuris yra tremtyje?

★

Iš tolo atrodo, kad nėra didelių pasikeitimų. Daugelis religinio gyvenimo formų bei apraiškų, kurios vyravo laisvės metais, nėra išnykusios dar ir šiaandien. Tremties lietuvis ateina dažniau ar rečiau į bažnyčią, pasiklauso pamokslų. Ne vienas, išgirde lietuviškas giesmes, net ir apsišaroja. Nėra išnykę ir metinių švenčių mistika bei papročiai. Daugelis tautiečių mielai padeda savo kunigui. Didžioji dauguma palaiko su juo gerus santykius.

Apskritai, tarp kunigų ir tikinčiųjų yra gyvas ryšys.

Visa tai lyg sakytu, kad religinė tradicija kai kuriose savo formose yra išlikusi maždaug ta pati, kokia kad buvo Lietuvoje.

Tačiau stebint lietuvių religinę praktiką tremtyje, kyla vaizdas.

Šiaandien daug yra lietuvių, kurie nekalba ryto bei vakaro maldas; prieš valgį ir pavalgį retas kas besišęgnoja. Sakramentų praktika menka. Nekalbant jau apie šv. Mišių išklaušymo priedermę sekmdieniais ir šventadieniais, didelis nuosimtis nebeatlieka bent vieną kartą metuose išpaūnties. Dešimtis Dievo įsakymų yra laužomi su gąsdinančiu lengvapėdiškumu, o neretai ir išdidžiu įėjulu. Šešto įsakymo atžvilgiu yra nueita taip toli, kad daugelis dalykų jau nebelaikoma nuodėme. Dar blogiau yra su moterystės sakramentu. Jis yra arba vengiamas, arba išnieki-

Ar lietuviai tremty tebetiki?

DR. F. JUCEVICIUS
Laiškas iš Paryžiaus

pažįstama, arba nesielgiama taip kaip moko ir reikalauja pažintoji ir išpaūntoji religija.

namas. Mūsų tremtinių gyvenime pasitaiko tokių dalykų, kurie paprastai yra sutinkami pagoniškose arba visai nukrikščioniškėjusiose bendruomenėse.

Tai turint prieš akis, galima drąsiai tvirtinti, kad lietuvių religinis gyvenimas tremtyje, nors ir turi išlaikę kai kurias tradicines formas, stovi savo visumoje dorinio pakrikimo ir moralinio nedrausmingumo ženkle.

Iš to seka, kad lietuviai tremtyje yra jau smarkiai nutolę nuo Dievo, ar mažiausiai — yra didelė dalis religiskai nesąmoningi. Tačiau šiuo atveju religinis nesąmoningumas praktiskai reiškia tą patį, ką ir atkritimą nuo Dievo. Juk religinis nesąmoningumas pasako paprastai vieną iš dviejų dalykų: arba nepažinimą tikėjimo tiesų ir dorovinių reikalavimų tos religijos, kuri yra iš-

jei negyvenama, kaip tikima, greit tikima, kaip gyvenama.

Bet atitolimas nuo Dievo ar religinis nesąmoningumas nėra vienintelės mūsų religinio gyvenimo negerovės. Mūsų bendruomenėje yra jaučiamas ir aiškus antireliginis nusitelkimas. Šiaandien nemažai sutinkame tokių piliečių, kurie ne tik kad gyvena be Dievo ir tikėjimo, bet atvirai išėna kovoti prieš Dievą ir religiją.

Tai, šalia religiskai nesąmoningo yra taip pat ir antireligiskai sąmoningas elementas. Pas mus sutinkamas ateizmas, kaip ir vakarų Europoje, remiasi dažniausiai ne antireligine filosofija, bet antireligine ir antikrikščioniška laikysena. Didesnė dalis mūsų bedievių, paklausti, kodėl jie netiki, daug nefilosofojami atsako: "Kam man reikia tikėti, kad aš ir be tikėjimo galiu gyventi ir naudotis visu

tuo, ką man gyvenimas teikia. Dievas yra man nereikalingas." Ši laikysena yra visai gimininga grynam humanizmui, kuris prasidėjo renesanso laikais ir 18-19 a. įsiakmėjo Prancūzijoje, Italijoje ir skandinavų kraštuose.

Šalia minėtų bedievių, pasitaiko dar ir tokių, kurie savo laikyseną grindžia natūralizmu. Šitos pasaulėžvalgos atstovai neteikia žmogui kito uždavinio, kaip tik ta, kurį diktuoja gamta. Aišku, nors taip galvojančių nesunku sukurti, bet taip gyvenančių yra labai mažai.

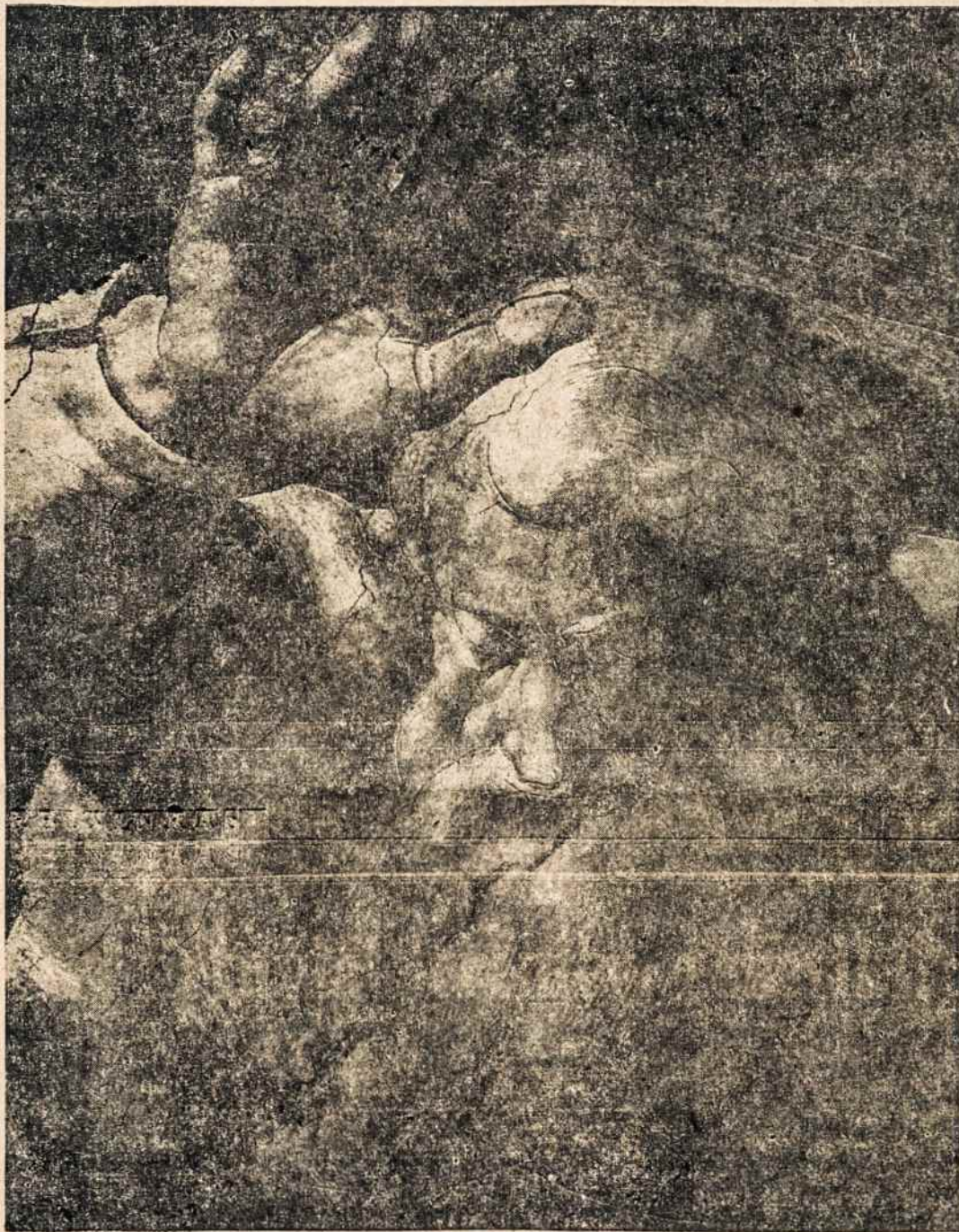
Mūsų intelektualiniuose sluoksniuose yra labiausiai paplitęs racionalistinis ateizmas.

Jie aukščiausiaja asmenine Būtybe paneigia proto vardą. Jiems tikra tėra tik tai, kas protu gali būti įvelelta, o tai, kas žmogaus intelektui neprieinama, turi būti atmeta. Daug jų nuomone Dievas ir daugelis tikėjimo tiesų protu negalima suvokti, tai jos turi būti paneiktos, kaip pamastos nesamones ar prietarai. Tair štie Dievo priešinkai nieku nesiskiria nuo tu, kurie religiją apšaukia liaudies onumu.

Pastaruoju metu ateistinio racionalizmo išpaūntojai suaktyvino ir savo antikrikščionišką propagandą. Tai ypač buvo lengva pastebėti spaudos diskusijose kai kurių knygų bei straipsnių pasirodymo progą.

Ypatingai jiems užkliuva Katalikų Bažnyčia. Jų teigimu, jos skelbiamasis mokslas bei moralė nebeatitinka moderniojo gyvenimo reikalavimų. Ji kaip savo formom, taip ir turiniu esąs atgyvenęs dalykas. Ir šią savo tezę stengiasi įrodyti faktais. Girdi, jau praėjo du tūkstančiai metų, kai krikščionybė įžengė į istoriją, tačiau žmonijos nė kiek nepakeitė. Karai buvo ir tebėra. Moralinis pasileidimas nė kiek nemažesnis kaip ir pagoniškaisiais laikais. O jei apsiriboja lietuviškuoju gyvenimu, tai dar sumini tuos katalikus, kurie ar tai išdavė savo tikėjimą, ar tai visai nekrikščioniškai gyvena. Tai, ir katalikiškoje lietuvių tautoje. Kat. Bažnyčia neišlaikiusi bandymo. Iš viso to išvada: žmonija, o tuo pačiu ir lietuvių tauta, privalanti ieškoti naujų kelių ir turinti susirasti kitus idealus savo žmogiškajam buvimui pateisinti.

Negalima paneigti, kad da- (Nukelta į 4 psl.)

MICHELANGELO

Dievas kuria žmogų

LAIMĖ

IVAN BUNIN

Saulei leidžiantis, sode ir apie namus vienodai šniokštė lietūs, o pro atdarą langą į salioną veržėsi malonus, grynas drėgnų gegužės mėnesio žalumynų kvapas. Griaustinis bil-dėjo viršum stogų skardžiai garsėdamas ir, kai rausvi žibai blykstelėdavo nuo karančių debesų, temstančioj salėj sunku buvo suprasti, ar iš tikrųjų temsta, ar taip tik rodos.

Paskul iš lauko grįžo permirkę darbininkai, iškinę pas tvartą purvinas žagnes, paskul pagirdė bandą ir ėriukų bliovimu pripildė visą sodybą. Bobos šūkavo ir pasikaisiusios gainiojo avis po kiemą, jų basos kojos baltavo žolėje.

Uždusęs piemenėlis, su didžiausia kepure, vijosi karvę, ir, kai ši įbėgdavo į tankumyną, jis pasinerdavo šlapiose varnalėšose. Jau ir terno, ir lietus nustoję lijęs; o tėvas, rytą išėjęs į laukus, dar vis negrįžo.

Namie buvau viena, bet ne- nuobodžiauvau. Man tik sukako

17 metų, ir aš dar nespėjau nė pasidžiaugti nei šeiminiškės pareigomis, nei laisve, kurią turėjau išėjusi iš gimnazijos. Brolis Paša mokėsi kariuomenėj — korpuse. Aniuta buvo ištekęjusi dar prie mėtinos ir gyveno Kurske. Mūdu tu tėtė praleidom mano pirmąją žiemą kaime vienudu. Tačiau žiema praėjo ramiai ir linksmai. Aš buvau sveika ir graži ir patikau pati sau... todėl kad man buvo lengva vaikščioti, bėgioti, namie dirbti ką nors, arba kam pakaišiusi sijoną, nubėgau į diendaržį, kur bobos milžo karves. Kelį lašeliai nukrito iš debesų ant nepridengtos mano galvos; aukštai padangė viršum

kiemo skleidėsi lengvi, reti debesys, o kieme raibuliavo keista balta prieblanda, kaip ir visuomet gegužės mėnesio naktimis. Vėsumas dvelkė iš laukų, susimaišydamas su kvapu dūmų, kurie kilo iš kūrėnamos šeimyninės. Užsukau valandėlę tenai — jauni darbininkai su baltais plačiais marškiniais sėdėjo aplink didelį stalą, ant kurio stovėjo dubenis sriubos. Man pasirodžius, visi sustojė, o aš priėjusi prie stalo šypsodamasi tariu alsuodama, nes buvau bėgusi.

— O kur tėtė? Ar jis buvo į laukus atėjęs?

— Jis buvo, bet tuojau nuvažiavo, — atsakė keletas balsų kartu.

— Su kuo atvažiavo? — paklausiau.

— Lengvu vežimėliu, draugis su ponaičiu Silversu.

— Argi jis atvažiavo? — tik tik nepasakiau sumišusi dėl nelaukto jo atsiradimo, bet susigriebiau, linktelėjau galvą ir greit išėjau. Silversas buvo baigęs Maskvos Žemės ūkio Akademiją ir tarnavo kariuomenėje.

Kai dar maža buvau, jau tuomet mane vadino jo sužadėtine — mes buvome kaimynai, — ir todėl jis man kūdi-

kystėje nepatiko. Bet vėliau dažnai galvodavau apie jį, kaip apie sužadėtinį, o kai rugpjūčio mėnesį, išvažiuodamas į pulką, atėjo pas mus su karveiviška blūze, su antpečiais kaip ir visi savanoriai ir su malonumu pasakojo apie mažarūsi viršilos mokslus, tuomet lyg apsipratau su keista mintim, jog būsiu jo žmona. Jis buvo linksmas, saule idėges, baltavo tik pusė kaktos, ir jis tuomet buvo man toks malonus...

— Vadinas, jis gavo atostogų, — susjau dinusi galvojau, ir man buvo labai malonu, kad jis atvažiavo, matyt, dėl manęs, bet kai įėjau į priekambarį, tėtė vaikščiojo po salioną kaukšėdamas batais. Kad išsiblaškyčiau kiek, skubėjau namo paruošti tėtėvi karienę, bet kai įėjau į priekambarį, tėtė vaikščiojo po salioną kaukšėdamas batais. Kadkodėl juo apsidžiaugiau ir, greitai įėjusi į salioną, karštai pabučiavau jo kairę ranką. Skrybėlė jo buvo nusmukta ant pakaušio, barzda susivėlus, ilgi batai, sulamdytas ir purvinas apsiaustas, bet man jis tuo laiku atrodė tikrai vyriškumo grožis ir jėga.

— Kodėl tu, tėtė, tamsoj? — paklausiau.

— Taip, aš, Natata, — atsa-

kė jis, pavadindamas mane taip, kaip kūdikystėje vadino, — nevakariniausiu, bet esiu gulti. Baisiai nuvargau. Ar žina kuri valanda? Beveik dešimta. Gal stiklinę pieno, — pasakė jis išsiblaškęs. Priėjau prie lempos, bet jis pakratė galvą ir apžiūrėjęs stiklinę prieš šviesą, ar nėra musės, palengva išgėrė.

Lakštingala jau giedėjo sode, ir per tuos tris langus, kurie buvo šiaurės vakarų pusėje, toli matėsi šviesiai žalias dangus su minkštais alyvų spalvos pavasario debesėliais ir gražiais ruožais. Visa buvo kažkas nepaprasta, nei žemėj nei ant dangaus, visa nutildė lengva nakties prietema, o vis tik visa buvo galima įžiūrėti, šviečiant dar neužgesusiai žarai.

Ramiai atsakinėjau į klausimus apie ūkį, bet kada jis netycia prisitarė, kad ryt pas mus ateis Silversas, pajutau, kad mano veidas rausta.

— Ko? — sumurmėjau aš.

— Tau pirštis, — atsakė tėvas, dirbtinai nusišypsodamas. — Mes jau sugėrėme. Nagi mažas, gražus, protingas, bus geras ūkininkas. Argi ne puiki pora, ponute?

— Nekalbėk taip, tėtė! —

tariau susijaudinusi dar labiau, o mano akyse pasirodė ašaros. Tėvas ilgai žiūrėjo susimąstęs į mane.

— Na, dar ne taip greit! — tarė jis keldamasis. Atsiduso, pabučiavo man į kaktą ir greit nuėjo prie savo kabineto durų.

— Diena dieną moko — pridūrė jis, apsisukdamas į duris. — Atsikelk ryt anksčiau, man reik į stotį važiuoti... Ir vėl pasilukau viena.

2. Besnaudžiančios musės, išgąsdintos mūsų pašnekėsio, tyliai gaudė palubę, vėl palengva užsnūdamos. Laikrodis susnypštė ir skambiai, gaudžiai iškukavo vienuoliuką — vėlus laikas kaimo sodybose... Kažko šypsodamasi sėdinėjau, galvojau... Na, dar ne taip greit! Prisiminiau raminančius tėvo žodžius, ir vėl pasidarė lengva, lyg malonu ir liūdna. Tėvas miegojo — kabinete buvo jau seniai ramu, sodyboje taip pat visi miegojo. Kažkas buvo šventa, malonu toje nulytos nakties tylumoje toje rūpestingoje lakštingalų giesmėje kažkas buvo neapčiuopiama, puiku ir tekėjo, sklاندė tolimoje žarų prieblandoje.

Pamažėl, kad nesusbalsčiau,

manurinkau nuo stalo indus, pirštų galais eidama iš kambario į kambarį, prieš kambarį į salta krosnį įstaciau pieną, medų ir sviestą uždengiau arbatinuko dangteliu ir servetėle ir nuėjau į savo miegamąjį.

— Bet tatau manęs visai neatškyrė nuo žarų ir lakštingalų. Langinės mano kambario uždarytos, bet manō kambarys greta svečių kambario, tai pro atidarytas duris ir per svečių kambarį aš mačiau pritemusį salioną, o lakštingalų giesmė girdėjosi visuose namuose.

Paleidusi plaukus, ilgai ilgai sėdėjau ant lovos, kažką norėjau nuspręsti, paskui užsimerkėjau, pasirėmiau ant priegalvio ir užsnūdau.

Kažin kas prie pat manęs ištarė "Siversas!" ir krūptelėjusi nubudau. Bet kas čia tokio? Atidengusi užklodą, greit susmeigiau plaukus, atsargiai numoviau batelius ir stengiausi jais nesusbaldyti, paskui ėmiau nusirengti.

Staigi mintis apie vyrą švelniu virpulu perbėgo per visą mano kūną, nuo netikėtos laimės ir gėdos ir pasislėpusi po užklodu stipriai prispaudžiau veidą prie priegalvio.

(Nukelta į 4 psl.)

Nuo Voronežo ligi Chicagos

Ateitininkų kongresai yra glaudžiai surišti su dainos menu. Keliuose kongresuose buvo pastatytos specialios misterijos, kuriose dalyvavo artistai, solistai, chorai. Tėliuose prie ežero, lauzui degant, koncertavo studentų ateitininkų choras.

KONCERTAS

Ir šiam kongresui surengtas puikus koncertas Marijos aukšt. salėje, kuri, nežiūrint gana karšto oro, buvo pilna rinktinės publikos.

Pirmuoju į sceną išėjo **Jonas Vaznelis**. Tai jaunas solistas, Chicagai jau gerai pažįstamas, šiaip daugiamis svečių tik pirmą kartą girdėtas. Per du išėjimus jis padainavo keletas dainas: St. Šimkaus — Mano gimtinė, A. Vanagaičio — Beržas, P. Calkovskio — Miškai ir Gremino arija iš Calkovskio operos 'Eug. Onieginas'.

Solistas ateina į dainos meną plačiu sodriu balsu, neabejotinai nuoširdumu bei laisvumu, tad nenuostabu, kad jo perteklio dainos buvo publikos nuoširdžiai priimtos.

Prudencija Bičkienė, puikias balso subrendusi solistė, padainavo: A. Vanagaičio — Ilgėjimas, V. Jakubėno — Vaidi, A. Dvorak — Humoreska, J. Sassenet Salomėjos ariją iš op. Herodiada ir ariją iš Ch. Gounod Fausto operos. Dainininkė kupina vidinės šilumos, gilaus įsijautimo ir subtilumo sugebėjo žavėti visose dainose.

Į tarpą įsiterpė smuikininkas **P. Matiušas**, kukliai, bet išlaikytai ir tikinčiai išpildęs J. Massenet Meditaciją iš Thais op., Paganini-Prichoda — Sonatinę.

Solistams gražiai akompanavo **prof. Vladas Jakūbėnas**. Viso koncerto puošmena buvo **Chicagos ateitininkų choras**.

Nuo seno ateitininkai turėjo savo chorą. Tad ir Chicagoje šiam kongresui solisto **Vlado Baltrušaičio** pastangomis suorganizuotas didelis, apie 60 asmenų, choras. (VI. Baltrušaitis yra vadovavęs ir Kauno stud. at-kų chorui).

Kai prasitraukė uždanga, kai pasimatė gražūs mergaičių rautiniai drabužiai, choras buvo sutiktas plojimų audra.

Savo dainas pradėjo J. Naujalis "Jaunimo giesmė". (Ta pačia giesme buvo pradėtas koncertas ir Telšių kongrese prie ežero).

Be to, choras padainavo: Č. Sasnausko — Kur bėga Šešupė, A. Vanagaičio — Malda, V. Banaičio — Už jūrų marių, St. Šimkaus — Šią naktelę ir Tu pasakyki man, sauluzėle...

Choras įsikūrė tik šį pavasarį, dirbo gana sunkiose są-

Ateitininkų kongresas (2)

lygose, bet pasiekti rezultatai tikrai gražūs. Jau apvaldyta balsinė medžiaga, susidrausmintas, ypač gražiai išpildė sunkias tyliąsias vietas. Choras susilaukė triukšmingų ovacijų, kaip reta. Būtų gera, kad taip gražiai užsirekomendavęs choras ir toliau puoselėtų lietuvišką dainą. Koncertas publikos sutiktas itin šiltais.

ANTROJI KONGRESO DIENA

Gražus sekmadienio rytas 9 val. sukviėtė kongreso dalyvius į šv. Kryžiaus bažnyčią. Graži ji, didelė, primenantį Vilniaus ar Kauno bažnyčias. Prisipildė ji pilna žmonių, maldu ir giesmių.

Mišias laikė šios parapijos šeimininkas **kun. kleb. A. Linkus**. Iš sakyklos kalbėjo **prel. J. Balkūnas** apie Marijos šventuosius metus, Marijos šventoves Lietuvoje ir ateitininkus. Viškose skardėjo Chicagos ateitininkų choras, vedamas VI. Baltrušaičio, solistė **Danutė Stankaitė** įspūdingai išpildė dvi solo giesmes, vargonais pritarė **M. Mondeikaitė**.

KUN. V. DABUSIS, Ateitininkų Federacijos generalinis sekretorius, labai daug skyres laiko ir triūsio kongresui Chicagoje suruošti ir praveisti.

Ispūdingiausia gi buvo visu ateitininkų bendra komuniņa.

Cia ir senieji Voronežo laikų ateitininkai, ir tie, kurie statė ir kūrė nepriklausomą Lietuvą, ir patys jauniusi, kurių tik kūdikystė paliko Lietuvoje, jungėsi bendroje maldoje su Kristumi.

Pamaldos baigtos šv. Sakramento palaikimu, kurį suteikė **Tėv. J. Borevičius, SJ**, ir Tautos himnu.

Agapė ir posėdis

Tuo pat šv. Kryžiaus parapijos salėje įvyko agapė — bendri pusryčiai. Erdvi ir didelė salė vos sutalpino visus svečius. Pusryčių metu įspūdingai ir gyvai apie didžiąją merg kalbėjo **kan. F. Kapočius**.

Ten pat buvo tęsiamas bendras posėdis. Buvo priimta visa eilė nutarimų (skaitė Alg. Kasulaitis) ir rezolucijos (skaitė St. Lušys).

Nutarta pasiųsti sveikinimus: JAV prezidentui, Lietuvai per "Amerikos Balsą", Lietuvos vyskupams tremtyje, Illinois gubernatoriui, Vlikui, ministerei Žadeikiui Washingtone, Chicagos burmistriui, Lietuvos vyčiams, Kersteno komitetui, Altui, sen. Douglas, prof. A. Maceinai, prof. Z. Ivinskiui, Pax Romana Federacijai, AL RK Federacijai ir k.

Rezolucijoje visas dėmesys sutelktas į dar glaudesnę, tvirtesnę organizavimąsi, į visuomeninę veiklą, ypač visur pabrėžta lietuviybės išlaikymas ir kova už Lietuvos išlaisvinimą.

Baigus posėdį, visi kongreso dalyviai nusifotografavo prie bažnyčios didžiųjų durų.

(bus daugiau)

• **Ateitininkų albumas**, kurio parengimas susitrukė dėl kongreso skubių darbų, pasirodys dar šiais metais. Jis taip pat apims ir įspūdingą šių metų ateitininkų kongresą.

T. V. GIDŽIŪNAS, OFM, Ateitininkų vyr. dvasios vadas.

KATALIKŲ FEDERACIJOS KONGRESAS JAU ČIA PAT

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos (ALR-KF) kongresas šiemet įvyksta spalio 8-10 d. Clevelande. Tai gi jau nebeliko nė pilno mėnesio iki jo pradžios. Dėl to pats laikas mums pradėti juo gyviau domėtis ir aktyviau jam ruoštis.

Kongreso rengimo komitetas su įvairiomis komisijomis viską daro, kad jis pasisektų ir pajėgtų išspręsti tuos uždavinius, kurie jam skiriami. Katalikų akcijos reikalai, jauno auklėjimo problemos, lietuvių spaudos laisvės atgavimo sukaktis ir iš jos kylą įsipaigojimai, šv. Mergelei Marijai skiriamų šventųjų metų įprasminimas — štai tie pagrindiniai klausimai, į kuriuos kongresas nukreips visą savo dėmesį. Jie rūpi Federacijos vadovybei ir kongreso rengimo

komitetui. Bet jie negali nerūpėti ir kiekvienam lietuviui katalikui. Todėl reikia laukti visų gausaus dalyvavimo ir gyvo keliamųjų klausimų svarstymo. Ne tik nuo vadovybės, bet ir nuo pačios lietuvių katalikų visuomenės jų priklausoma, ar katalikų kongresas bus gyvas ir dinamiškas veiksnys jos organizuotame gyvenime, ar tik nereikšmingas cilius susibūrimas ir pasikalbėjimas. Nuo visų priklauso, kad kongresas taptų svarbus ir svarus tiek savo idėjiniu lobiu, tiek ypačiai to lobia paskleidimu gyvenime.

Žitai būtina kiekvienam žinoti. Šituo reikia kiekvienam gyventi. Su šitokiu nusiteikimu reikia ir į kongresą vykti ir ten geriausių sprendimų įieškoti. Klaidinga būtų slėpti, kad Amerikos lietuvių katalikų visuomenė didelių rūpesčių neturėtų. Kad kaikiurių negalvinių nematytų. Kad kaikiurių nesklaidumų nepastebėtų. Pagaliau kad ir energingesnio bei rytingesnio vadovavimo nepasigęstų. Visa tai kongresas turi pamatyti, į visa tai atviromis akimis pažūrėti ir visiems atvejams tinkamiausius atsakymus rasti.

Tai bus kongreso darbo plotas. Be kongrese daug vietos ras taip pat ir malda. Melstis — tai reiškia bendrauti su pačiu Dievu, išdėstyti jam savo gyvenimo reikalus bei rūpesčius, permaldauti jį už pasitaikančius įžeidimus, padėkoti už gautąsias gėrybes, išprašyti naujų malonių bei paramos gyvenimui ir t.t. Malda yra labai svarbi katalikų gyvenimo

praška, todėl ir kongresas bus pradėtas pamaldomis, kurias spalio 8 d. atlaikys prel. J. Balkūnas ir pamokslą pasakys prel. A. Vasys. Spalio 9 d. prel. Ig. Albavičius atlaikys šv. mišias už visus mirusiuosius Federacijos narius. Spalio 10 d. J. E. vysk. V. Brizgys celebruos iškilmingas mišias, pamokslą pasakys prel. Pr. Juras. Šventąją valandą Mergelei Marijos garbei šv. Jono katedroje spalio 10 d. po pietų praves prel. B. Urba, pamokslą lietuviškai pasakys J. E. vysk. V. Brizgys, angliškai — prel. J. Balkūnas.

Taigi kongresas savo darbus glaudžiai jungs su malda. Reikia abiejų. Darbai stato gyvenimo rūmus, maldos juos pripildo augštinę keliančios dvasios. Kaip visų kitų katalikų užsimojimų, taip ir kongreso šūkis bus: ora et labora! Melskis ir dirbk!

TORONTO PRISIKĖLIMO

parapijos pradinei statybai jau dedami pamatai. Statybą vykdo ir prižiūri lietuviai inžinieriai. Projekto architektas yra Dr. S. Kudokas. Apšildymo planus paruošė inž. A. Juozapavičius. Pastato dailininku pakuistas T. Valius. Pačią statybą vykdo inž. J. Augustinavičius. Spalio mėn. planuojamas iškilmingas pamatų pašventinimas.

• **Vasario 16** gimnazijos kapeliu pakviestas iš D. Britanijos ir jau atvyko kun. Dr. L. Gronis.

• **Bern. Brazdžionis** jau visai baigia redaguoti Lietuvii prozos antologiją, kurią leidžia Liet. Spaudos Klubas Chicagoje.

Lietuvių pranciškonų skaičius dideja

Šiais metais įsventinti 3 pranciškonai kunigai išvyko į Washingtoną, D. C. pagilinti teologijos studijų, būtent: T. Paskalis Sabas, iš Philadelphia, T. Bonaventura Tamoliūnas, iš Amsterdamo, ir T. Gabrielis Baltrušaitis iš Scrantono. Ateinantį pavasarį jie baigs savo studijas ir įsijungs į pranciškonų religinę bei kultūrinę veiklą.

Reikia pažymėti, kad šiais metais nemažas skaičius naujų kandidatų pasirinko kelią, vedantį į kunigystę pranciškonų ordine. Br. Kazimieras Venclovas iš Pittsburgho įstojo į pranciškonų naujokyną. Jis jau buvo baikęs aukštesnę mokyklą. Kitais metais rugpiučio 15 jis baigs naujokyną ir pradės filosofijos studijas.

Keturi jaunuoliai, baigę šį pavasarį pradžios mokyklą, šį rudenį buvo priimti į pranciškonų aukštesniąją mokyklą Lowell, Mass. Trys iš jų yra

nauji ateiviai: Eugenijus Ališauskas iš Brooklyno, Valentinas Baziliauskas iš Worcesterio ir Jonas Sungaila iš Toronto, Kanados, o ketvirtasis Albertas Derisikevičius iš Mahanoy City, Pa., yra gimęs Amerikoje. Taip pat jo tėvai yra čia gimę, bet visi iš jų moka lietuviškai.

Kitais metais baigs aukštesniąją mokyklą Lowell, Mass., šie trys Amerikoje gimę lietuviai: Povilas Valeskis, Martinas Fern ir Dionyzijus Magdich.

Trys pranciškonų klierikai, atlikę šią vasarą naujokyną, pradėjo filosofijos studijas Lowell, Mass. Du iš jų yra nauji ateiviai: Br. Juozas Bacevičius iš Indiana Harbor, Ind., ir Augustas Simanavičius iš Maspeth, N. Y. Trečias iš jų, Antanas Kvederis, iš Pittsburgho, yra gimęs Amerikoje.

Lietuvių pranciškonai reiškia gilią padėką lietuviškos seserims — prancišketėms, kazimierėtėms ir Nukryžiuotojo Jėzaus seserims — už jų nuosirdų apatšalavimą pašaukimų reikalais.

Patikslinimas

Darbininko 63 nr. straipsny "Ateitininkijos vadai", minint prof. K. Pakštą, parašyta, kad jis Amerikon atvykęs 1938 m. Iš tikrųjų K. Pakštąs Amerikon atvyko 1939 metų vasarą, Kalifornijos universiteto pakviestas dėstyti specialiam Centro Europos politinės geografijos kursui.

lieka, kokie buvo Lietuvoje; tarp jų pastebima net augant religinį sąmoningumą ir praktišką. Kurie atsiderė vieni tarp nelietuvių, labiau pasiduo-da jų įtakai ir religiniu atžvilgiu. Antra, pastebimi pasakymai prieš religiją dar nereikia laikyti ženklu, kad šių žmonių priešreliginiai nusiteikimai dabar stiprėja. Jie tokie buvo ir Lietuvoje; tik aplinkos įtakoje jie varžėsi ir dengėsi, o dabar tik pasirodo tokie, kokie jie buvo ir yra iš tikrųjų.

AR LIETUVIAI TREMTYJE DAR TEBETIKI?

Atkelta iš 3. psl.

lis katalikų bei krikščionių tikrai nei katalikiškai, nei krikščioniškai gyvena. Bet reikia nepamiršti, kad tai įvyksta ne dėl to, kad **Katalikų Bažnyčia neatitiktų šių dienų reikalavimų, bet todėl, kad katalikai nebeatitinka jos reikalavimų.**

Jei kuris katalikas nebetiki Dievą ir nebesilaiko dešimt Dievo įsakymų, tai čia yra kalta ne Kat. Bažnyčia, bet jis pats, kuris nesilaiko jos skelbiamojo mokslo. Tas pats pasakytina ir apie katalikus išdavikus. Jei kuris katalikas išdavė Bažnyčią ir savo tikėjimą, tai jis tai padarė ne dėl to, kad vadovavosi jos skelbiamais principais, bet kaip tik priešingai — jis tai įvykdė, kadangi juos atmetė ir išniekino.

Bažnyčia tik tiek pakeičia žmogų, kiek jis leidžiasi ir nori būti pakeistas. Tas pats pasakytina ir apie tautines bendruomenes. Jei kuri tauta yra atsišalinusi nuo Dievo ir pakrikusi moraliskai, tai yra kalta ne Bažnyčia, bet tos tautos nariai, kurie nesinaudojo per Bažnyčią gaunamomis malonėmis, įgalinčiomis šventai gyventi.

• Iškėlę kai kurias mūsų religinio gyvenimo tremtyje blogybes, palieskime trumpai jo gerąsias puses.

Religinis gyvenimas tremtyje rodo nemažą ir gyvybės ženklų. Kai kur net slepia ugnies ir entuziazmo. Tad ir sustokime ties tais veiksniais, kurie tremtyje palaiko gyvą religinę dvasią.

Visais laikais ir visose tautose religinį gyvenimą palaiko ir kursto Dievo malonės vaikiai.

Tas pats yra ir pas mus. Dievo vaikų skaičius nėra didelis ir mtyje, bet dėl to neprivalemo nusiminti. Kai Dievas panori, jis ir su dvylika nemokytų žvejų atverčia pasauli.

Bet koks yra šių mūsų brolių nusistatymas bei laikysena tautos atžvilgiu?

Visų pirma, būdami ištikimi katalikiškai lietuvių tautos tradicijai, jie stengiasi sujungti savo gyvenime ir veikime lietuviškosios individualybės formas su katalikiškojo tikėjimo turiniu. Kitaip sakant, jie nori lietuviškąją prigimtį pakelti į atgaminio gyvenimo aukštumas.

Taigi, tikslas, kurio jie siekia, yra tas pats, kurį nurodė Kristus ir kurį amžių bėgyje vienoki ar kitoki būdu įgyvendino šventieji. Ir tuo keliu eidami, jie kuria taip pat ir kultūrinę vertybę. Tuo būdu jie stengiasi gyventi pilnutinį gyvenimą, kuris apjungia ir žmogiškąją prigimtį ir dieviškąją malonę.

Kartą pasisakė už šį Kristaus nurodytąjį idealą, jie pasisako ir už Kat. Bažnyčią, kaip aukščiausią autoritetą tikėjimo ir dorovės srityse. Aišku, čia jie neišsiskiria iš kitų tikinčiųjų. Juk kiekvienas katalikas nusilenkia Kat. Bažnyčios autoritetui. Tačiau nuo kitų jie skiriasi tuo, kad jie nepasitenkina katalikų tikėjimo išpažinimu bei Bažnyčios autoriteto pripažinimu, bet

taip pat žadina šitokią katalikiškos sąmonės religiskai miegančių lietuvių sąmonėje.

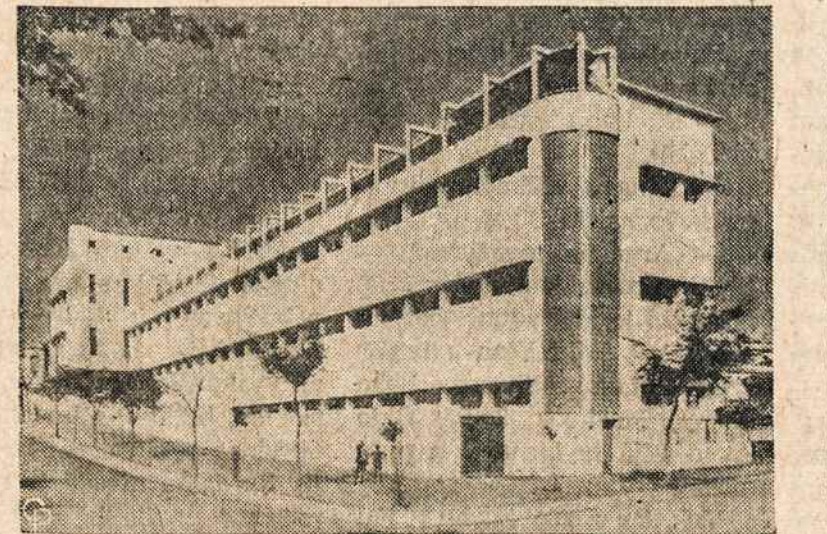
Tą tikėjimo ugų, kurią nešioja savyje, jie stengiasi perlekti visai bendruomenai.

Taigi, jie yra tremties apaštalai.

Jų įtakos dydis visuomenei priklauso nuo to, kiek jie patys yra pasirinktąjį idealą realizavę savo gyvenime, ir nuo pasiaukojimo, kurį parodo apaštalaudami.

Išpažįstamas tikėjimas yra tiek gyvas bendruomenėje, kiek jo pagrindinės tiesos bei doroviniai reikalavimai yra gyvi ir tvirti bendruomenės apaštalu sąmonėje.

Red. prierasas. Klausimas labai svarbus, kur link eina lietuvių tremtyje dvasinis gyvenimas. Tačiau šiandien vargiai begalima visų kraštų lietuvių vertinti vienodai. Skirtingi bent dvejopi. Tie, kurie gyvena kompaktiškesne mase, bendruomenėm, tie lengviau iš-

ZEMES drebėjimo neatlaikė Alzyre ne moderniskai pastatyta pranciškų mokykla.

HERBIE HIWAY SAYS DISPOSE OF TRAVEL TRASH SAFELY!

PLEASE HELP KEEP OUR HIGHWAYS CLEAN AND SAFE

MASS. DEPARTMENT OF PUBLIC WORKS

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją?

Jums geromis sąlygomis padarys

YV. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Skambinti tel. HYacint 7-4677

Spaudos iškovojimo 50 metų sukaktvinis leidinys **LITERATŪROS METRAŠTIS**

GABIJA

JAU SPAUDOJE IR PASIRODYS ŠI RUDENI

Šioje didžiulėje knygoje su savo naujausia kūryba dalyvauja kelios dešimtys lietuvių rašytojų. Metraštyje redaguoja Jonas Aistis ir Stepas Zobarskas. Ši knyga—tai kovojančio ir nepasiduodančio lietuvių atsparos dokumentas. Ši knyga vaizdžiau už viską kalbės apie mūsų tautos teisę turėti savo kalbą, raštą, laisvę ir tikėjimą.

Būkite šios knygos garbės prenumeratoriai—padėkite leidyklai atlikti sunkų šio didžiulio veikalo išleidimo darbą. Prenumerata priimama iki š. m. spalio 15 dienos. Prenumeratorių pavarės bus paskelbtos knygoje. Metraštyje bus didelio formato, irištąs drobėje, kainuos \$6.00. Prenumeruojant iš anksto—tik \$5.00.

Užsakymai ir pinigai siunčiami šiuo adresu:

GABIJA, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Laisvoji Lietuva Brocktone

V. Augustino vaizdai metinėje Brocktono mugėje

— Šiandien Brocktone muge atidaro, atseit, "ferus", — priminė man sutiktas p. Vaitiekūnas.

— Iš tikrųjų, — sakau jam, — atidaryti bus jau vėlu, tačiau pamatyti pats laikas.

Privaziavus vakarinį Brocktono pakraštį, kur yra didelė aikštė ir pastatai tom metinėm mugėm, pirmiausiai išgirdau **lietuviškas melodijas**.

Mat, lietuviškas kampelis su "bakuže" ir kryžiumi yra prie pat pagrindinių vartų. Čia pat Amerikos ir Lietuvos vėliavos laisvai plevėsuoja. Tuojau prisiminiau, kad pačioje Lietuvoje, prie Dariaus ir Girėno paminklo, Kauno kapinėse, trispalvė vėliava tegalėjo būti slapta priestieta. Žinia, ten yra, anot bolševikų, "tikroji laisvė" ir "demokratija"... dėl to nėra laisvės tautom ir jų vėliavom, išskyrus tą kruvinąją, raudonąją.

"Lietuviška bakužė", kaip brocktoniečiai ją vadina, yra **dailus lietuviškas namelis**.

Jis apodytas eglaitėm. Gaila, kad nėra berželio, taip lietuvių mėgiama ir apdainuojama, ažuolo, uosio... Nenorėčiau tik matyti drebulės: juk tiek daug drebama, kai reikia dolerį kitą Tautos reikalams išiešti. Be to, drebėk prieš kaimynus, drebėk prieš bosus... Vis drebėk!

To lietuviško namelio vidus šiemet buvo **dekoruotas Lietuvos vaizdais**.

Norėdamas geriau susigaudyti, paprasčiau paaiškinimų P. Viščinio, "Laisvės varpo" skambintojo.

— Brocktono lietuviai, rūpinantis ano meto klebonui kun. J. Švagždžiui, tą namelį pastatė kaip paminklą Dariaui ir Girėnui. Dabar juo rūpinasi Brocktono Lietuvių Taryba, kurią sudaro įvairių organizacijų atstovai. Kasmet stengiamasi duoti ką nors naujo. Jau buvo čia surengta lietuviškos tautodailės ir genocido parodos. Šiemet paširzome atvaizduoti dvi Lietuvos: laisvąją ir pavergtąją.

Gražiajai, nepriklausomai Lietuvai pavaizduoti

pasirinkome lietuvių fotografo Vytauto Augustino nuotraukas, kurias jis su dideliu vargu išvežė iš Lietuvos ir išsaugojo bombardavimo metu Vokietijoje. Šiai parodai jas spalvomis padengė tremtinys brocktonietis E. Bludnikas. Čia tamsta matai visą jų seriją. Antai, Klaipeida su gražiuoju Lietuvos pamariu; čia šv. Onos bažnyčia Vilniuje, gotikos stebuklas, kurį Napoleonas norėjęs paimiti "ant delno" ir perkelti Paryžiumi; čia Trakų pilies griuvėsiai ir Galvės ežeras, kur augo Vytautas Didysis, suplėkęs ties Žalgiriu kryžiuočius. Ana ten yra "Anykščių šilėlis", vysk. A. Baranausko apdainuotas; teliokis jo kelios apykreivės pušelės su Puntuku, kuriame iškalti Dariaus ir Girėno bareljefai. O čia yra naujakurio dai-

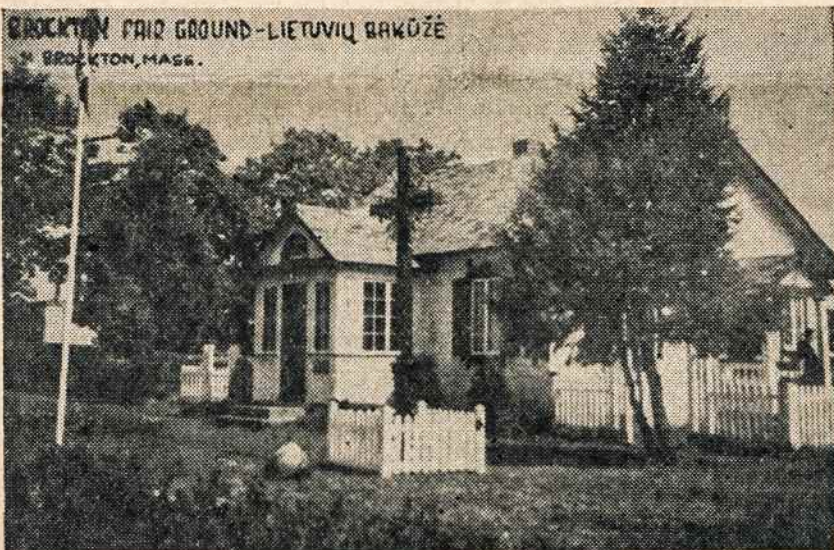
lioji sodyba, kurią lenkai pamatę vadino "stikliuše"— tokią švaria ir gražia.

— Prisimenu, — pratariau, — kaip jos kūrėsi ir kaip ano meto žemės ūkio ministeris kun. M. Krupavičius, dabar Vliko pirmininkas, žemės reformos vykdytojas, jas lankė. Kai jį opozicija stipriai puolė ir gąsdino, kad iš žemės reformos nieko neišeis, kad Lietuvos ūkis sugrius, kun. M. Krupavičius kartą pasiėmė prezidentą A. Stulginskį ir **išvyko žiūrėti, kaip naujakuriai statosi**.

Kelias buvo dar nelygus, duobėtas. Privaziavus, rasta jau laukai suarti, karvė ganėsi vejoje, žmona ugnį kūrė, o vyras statė trobesius. M. Krupavičius iš susijaudinimo ir pagarbos naujakuriui ranką pabučiavo tardamas: "Ji sukurs naują Lietuvą, laimingą gyventi visiems."

— Tą laimę sugriovė raudonieji, — tarė man aiškintojas P. Viščinis. — Čia mes ir juos pavaizdavome. Matai, tamsta, Lietuvą sugriautą, sodybos išardytos, sudegintos. Va, mūsų sustatyti kryžiai primena išvežtuosius ir nukankintuosius Sibire. Lietuvos vėliava sutrypta, sukruvinta. Lietuvos dangų matomas piautukas, kurį laiko žiauri bolševiko ranka... Ji pažymėta raidėmis MVD (lietuviškai: Vidaus Reikalų Ministerija). Bolševikų milicija yra žmonių žudytoriai ir kankintojai, o ne tvarkos palaikytoja.

Nuo tų liūdnuo vaizdų nuėjo prie **lietuviškųjų drožinių**,

audinių ir gintarų.

Kampe stovi didžiulis, kaip kryžius, meniškai išdrožtas laikrodinis, prof. J. Končiaus darbas. Jo meistriškos rankos išdrožtos palubės ir stalo lempos. Toliau — gintariniai karoliai ir kitos puošmenos. Tas "lietuviškas auksas" buvo labai seniai ir kitų tautų žinomas, dar prieš Kristaus laikus.

Mačiau dar gražius austininius, tautiniais drabužiais apvilktas jėles, Tamošaitienės langų užuolaidas ir k.

— Nesuspėjau laiku atvykti, — prisipažinau, — ir nepatekau į patį atidarymą. Kokia buvo lietuviškoji programa?

— Atidarymas įvyko 3 val.

p.p. Publikos buvo daug. Pradžiai pro vartus, ji buvo su laikoma lietuviškųjų melodijų ir pačios lietuviškos sodybos. Čia aikštelėje kalbėjo adv. A. Šalna iš Bostono, Lietuvos garbės konsulas. Jis priminė, kad

Amerikai laisvę išsikovoti padėjo iš Lietuvos atvykę Kosciūška ir Pulaskis;

reikia tikėtis, kad ir Lietuvai laisvę susigrąžinti padės demokratinė ir laisvoji Amerika.

Toliau buvo tautiniai šokiai. Gausi **O. Ivaškienės** tautinių šokių grupė žaloje pievelėje sušoko "God bless America", Jonkelį, Kubilą, Kepurinę, Kalvelį, Mikitą ir kt. Paskui lietuviai šoko ir bendroje programoje prieš tūkstantinę minią.

Netoli lietuviškos sodybos yra paviljonai **italų, airių, prancūzų**.

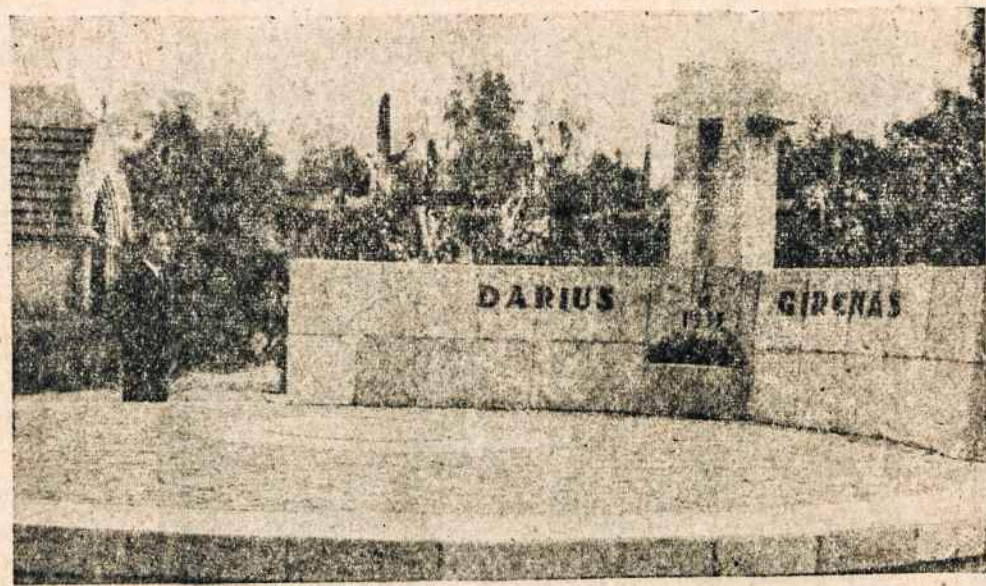
Pirmiausia užėjau pas italus. Jie išstatė ne parodomuosius ir Italiją vaizduojamusius eksponatus, bet gaminamas ir parduodamas prekes: porcelano gaminius, namų apyvokos įrankius, mažuosius motociklus, vyną, vaisius. "Airių namai" dar silpnėsi: židyns, lopšys, indauja, užuolaidos ir dži-džigo muzika. "Prancūzų namuose" randi minkštus suolus, kėdes, valgomąjį kambarį, gražius paveikslus.

Dar aplankėm "karo kurstytojų" paviljoną. Čia radom "pakartą" japonų Hileki Tojo, A. Jodel, W. Keitel, Mus-solini, H. Goeringą, Adolf Hitlerį.

Aplankėm, kaip už 2,985 dol. galima įsigyti "bakužę", nors toli gražu iki lietuviškos. Matėm avelę su marškiniais, karvę su "overkotu", baltaodį indėnį ir daug daug kitų dalykų, kaip 611 svarų "tetulę", mergelę su ožkos ir asilės galva ir t.t.

Paroda bus visą savaitę. Verta aplankyti ir naujai atvykusiem, kuriem lietuviškoji sodyba parodys, kad Lietuva darė pažangą, buvo pasiekusi labai gražios tvarkos. Dabar ta tvarka sugriauta. Nesiduokim pardsidavėlių įkalbinėjimams: tu buvai ir būsi tik lietuvis, ir tavo ryta ir vakarą mintis turi skristi į Lietuvą. **Mikas**

Dariaus ir Girėno paminklas Kauno kapinėse. Paminklo rūsyje buvo ištiesta Lietuvos vėliava ir primėtyta atsaulkimu prieš bolševikus.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šv. Alfonso parapijos mokykla

naujus mokslo metus pradėjo rugsėjo 7 d. Visa mokykla, vaikučiai ir seselės mokytojos, dalyvavo šv. Mišiose 8 val. ryto. Per Mišias giedoję lietuviškai mokyklos choras.

Surašius atvykusius mokinius, rasta 242: 120 berniukų ir 122 mergytės. Taigi šiais metais mūsų mokykloje bus 18 mokinių daugiau kaip pernai. Mokinių sudėtis tautybės atžvilgiu atrodo šitaip: 133 mokiniai, kurių abu tėvai yra lietuviai (jų tarpe 92 vaikai naujakurių tėvų); 42 mokiniai, kurių tik vienas iš tėvų lietuvis; 67 mokiniai, kurių abu tėvai nelietuviai.

Ziūrint į šiuos skaičius, reikia kai kas pažymėti. Labai miela, kad tėvai lietuviai, kurie savo sūnelius-dukreles peritais metais siuntė į šv. Alfonso parapijos mokyklą, visi iki vieno tai padarė ir šiais metais. Antra vertus, krinta į akį ne toks mažas nelietuvių tėvų skaičius. Idomu, kad jų daugumas į mūsų mokyklą atvyksta iš gana tolimų miesto dalių, pravažiuodami pro kelias kitas mokyklas. Tai gražiai parodo, kad net svetimtaučiai labai vertina šv. Alfonso par. mokyklą. Dėlto sunku suprasti, kad dalis lietuvių tėvų, keli net naujakuriai, savo vaikus leidžia į nelietuvių mokyklas.

Rugsėjo 12 d. per pamaldas, kuriose dalyvauja mūsų mokykla, prel. L. Mendelis, mokyklos globėjas, nuoširdžiais žodžiais sveikino sesules mokytojas ir mokinius, pradėjusius naujų mokslo metų darbą, sveikino ir tėvus, kurie vertina savo lietuvišką ir katalikišką mokyklą, kartais net iš labai toli čia savo vaikus siųsdami.

Švė. Vardo draugijos

vyrų, po savo pamaldų bažnyčioje, rugsėjo 12 d. parapijos salėj atliko mėnesinį susirinkimą. Iš klausius pranešimų ir apsvačius iškeltuosius klausimus, priimta keletas nutarimų. Paskelbtas naujų narių kvietimo vėjus. Visi esamieji draugijos nariai prašomi tame vėjuje dalyvauti, t. y. ieškoti ir į savo draugiją įtraukti naujų narių. Pranešus, kad Baltimorės arkivyskupija rengia iškilmingą Kristaus Karaliaus pagarbiniam šio miesto sporto stadione, visi nariai paraginti toje iškilmingoje dalyvauti ir iš anksto tam ruostis. Su šiuo susirinkimu baigėsi pereinamųjų metų

valdybos laikas, todėl paskelbta, kad ateinančio mėnesio susirinkime bus renkama nauja draugijos valdyba.

Prel. L. Mendelis

rugsėjo 7 d. buvo išvykęs į Bostoną. Ten dalyvavo savo mokslo draugo iš Romos laikų konsekracijose. Rugsėjo 8 d. jis buvo konsekrutuotas Bostono vyskupu padėjėju. Šia proga prelatas aplankė ir Nekalto Prasišėjimo Seseris Putnam, Conn. Apžiūrėjo šios vienuolijos visos įstaigos ir pasi-gėrėjo seselių atliktais darbais ir vykdomais sumanymais. Pasiimatė ir su vienuolijos kapelionu kun. St. Yla.

Katalikiškojo jaunimo būrelis

jau seniau prie šv. Alfonso parapijos įsisteigęs, po atostogų vėl pradėjo savo savaitinius susirinkimus parapijos salėje. Susirinkimai vyksta penktadienio vakarais. Jaunimas pasidalina praėjusios savaitės įspūdžiais, pažaidžia, pasportauja ir pasišoka. Šiuose susirinkimuose viešpatauja šeimyniška, linksmas ir maloni nuotaika. Visas parapijos jaunimas kviečiamas šiuose vakaruose dalyvauti. Būrelio vadovauja kun. J. Antoševiski.

Amerikos himno iškilmės

Rugsėjo 14 d. suėjo lygiai 140 metų, ka 1814 metais Anglijos laivynas bombardavo Fort McHenry, gynusį įėjimą į Baltimorės uostą. Tą dieną jaunas patriotas Francis Scott Key,

LAWRENCE ŽINIOS

— Viesulas skaudžiai palietė Lawrence ir jo apylinkes. Išversta arti 600 medžių, nugriautas protestantų bažnyčios bokštas, kuris krito ant Raudonojo Kryžiaus pastato. Grūdamas bokštas išlaužė stogą ir lubas. Daug namų Lawrence apgriauta, šv. Pranciškaus parapijos klebonijos stogas apdraskytas. "Palangoje" — vasarvietėje Methuen — koplyčios šoninių durų laiptai sugriauti; krintant medžiu apdraskytas stogas. Gražijame "Palangos" parke išversta apie 30 medžių.

— Nukryžiuotojo seselių rėmėjų iniciatyva iš Lawrence į Brocktoną buvo nuvykęs autobusas į seselių rengiamą pikną. Grįžtant namo įvyko maža susisiektimo nelaimė ir dėl to buvo pavėluota apie 2 valandas. Lawrence rėmėjų stalas davė virš 200 dolerių pajamų seselių naujosios koplyčios statybai. Daug nuoširdumo ir rūpesčių rengdama išvyką įdėjo rėmėjų būrelio pirmininkė Marijona Pilypienė.

— Mirė Juozas Šešėika, kuris aktyviai dalyvavo kuriant šv. Pranciškaus parapiją 1903 m. Iškilmingai palaidotas rugsėjo 7 d.

— Prel. Pr. Juras grįžo iš Bostono ligoninės namo, jo sveikata tašosi.

— Šv. Pranciškaus parapijos vaikų choras ir suaugusiųjų choras pradėjo darbą.

— Šv. Pranciškaus parapija planuoja ypatingu būdu atžymėti Marijos metų pabaigą, suruošiant akademiją. **V. S.**

IŠ VISUR

• Prel. Pr. Juras, Lawrence liet. parapijos klebonas, jau tiek pasveiko, kad iš ligoninės sugrįžo namo. Ligoninėje jam buvo padaryta sunki operacija.

• Italija. Algis Jurevičius, baigęs lietuvių saleziečių gimnaziją, įstojo į šv. Kazimiero kolegiją Romoje mokytiis į kunigus. Mečys Burba ir Vladas Sabaliauskas du metus mokėsi liet. saleziečių gimnazijoje ir įstojo į saleziečių novicijatą.

• Cambridge, Mass. Vietinis Alto skyrius, surinkęs 100 dol. Lietuvos laisvinimo reikalams, pinigų įteikęs Altui, dėkoja visiems aukotojams.

• Hartford, Conn. Rugsėjo 19 d. 1 v. p.p. įprastoje vietoje bus pirmas po vasaros atostogų LDS 6-tos kuopos susirinkimas. Nariai prašomi dalyvauti. Yra svarbių reikalų, artėja organizacijos seimas, taip pat bus aptartas ir Conn. apskrities suvažiavimas.

• Australijoje Geelongo apylinkės valdyba jau gavo leidimą statyti lietuvių namus. Namams sklypas jau nupirk-tas.

• Melbourne, Australijoje, šaukiamas Australijos lietuvių katalikų organizacijų atstovų, kapelionų ir kat. akcijos darbuotojų suvažiavimas. Jo tikslas apjungti lietuviško katalikiško veikimo planus Australijoje. Suvažiavimas vyks gruodžio 27-28-29 d.d.

• Australijoje gyvenę lietuviai pageldatau trumpos Lietuvos istorijos. Tokias istorijas ukrainiečiai nemokamai dalina savo tautiečiam.

• Brazilijoje tarptautiniame rašytojų kongrese, kuris įvyks Sao Paulo mieste, lietuvius rašytojus atstovaus Venancijus Ališas. Lietuviams žurnalistas ir lietuvių spaudai bei jos įstaigoms tarptautiniame žurnalistų kongrese, kuris šaukiamas lapkričio mėn., atstovauti kviečiamas Lietuvos pasiuntinybės Urugvajuje spaudos attachė K. Čibiras—Verax.

• Romoje statomame filme "Trojos arklys" vieną iš svarbiausių vaidmenų — Paris — atfeko lietuviui Jokūbui Šernui, Lietuvos Nepriklausomybės aktą pasirašusio Šerno sūniui.

Šaukiamas LDS suvažiavimas

Šeštadienį ir sekmadienį, spalio 23 ir 24, šv. Petro Lietuvių parapijį, So. Boston, Mass., įvyks šv. Juozapo Lietuvių Romos Katalikų Darbininkų Sąjungos (LDS) seimas.

Seimas prasidės iškilmingomis šv. Mišiomis ir pamokslu šeštadienį, spalio 23 d., 9 val. rytą, šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, W. Fifth Street. Po pamaldų, 10:30 val., prasidės seimo sesijos, bažnyčios svetainėje.

Sekmadienį, spalio 24, 10 val. rytą, šv. Petro lietuvių par. bažnyčioje bus šv. Mišios už gyvus ir mirusius LDS narius ir pamokslas. Po pietų, 1:30 valandą, bažnyčios svetainėje, seimo sesijos.

Seimo darbotvarkę paskelbsime vėliau. Kviečiame išrinkti atstovus. LDS apskritys gali išrinkti po du atstovus. Kiekviena kuopa gali išrinkti po vieną atstovą. Kuopos, kurios turi daugiau kaip 10 narių, gali išrinkti po vieną atstovą nuo kiekvienų 10 narių. Atstovai privalo gauti įgaliojimus su valdybos parašais: dvasios vado, pirmininko ir raštininko. Centro valdybos ir garbės nariai gali dalyvauti seime ir be įgaliojimų. Pilnateisiais organizacijos nariais yra garbės nariai, moką mokesnius nariai arba vienas iš mokančio mokesčius nario šeimos narys. Tačiau šeimos nariai turi būti įsirašę į LDS organizaciją. Atstovai atstovauja tik pilnateisiam nariam.

Seimo pirmos dienos vakare įvyks koncertas ir vaidinimas. Programą atliks pakviestas šv. Juozapo lietuvių parapijos choras ir vaidintojai, kompozitoriaus Aleksandro J. Aleksio vadovaujami.

Prašome iš anksto pranešti, kiek ir kas atvyks į seimą ir taip pat siųsti naujus sumanymus organizacijos gerovei LDS Centru, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

LDS CENTRO VALDYBOS

Dvasios Vadas Kun. Pr. A. Virmauskas

Pirm. Vincas J. Kudirkas

Sekr. Antanas F. Knežys

BALFO DEŠIMTMEČIO

AKADEMIJA - KONCERTAS

įvyks 1954 spalio 17, 4 val. p.p. Webster Hall, New Yorke

Koncerto programą išpildys: Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas

Solistės: Prudencija Bičkienė ir Stasė Daugėlienė

Solistams akomponuos muz. AL. MROZINSKAS

Didžiojo New Yorke ir apylinkių lietuviai maloniai prašomi iškilmingoje dalyvauti ir tuo paremti šalpos darbą.

Šokiams gros AD. JEZAVITO orkestras

NEW YORKO BALFO 10-CIO MINEJIMO KOMITETAS

Toks nesisuka

— Prasivėdinsiu, — nusprendė ponas Toks, — atėjus laisvam savaitgaliui. — Mieste gali visai surūgti.

Nuėjęs į pašiūrę, kuri čia vadinama garažu, ponas Toks įsėdė į automobilį ir pasileido tokiu keliu, kuris vedė už miesto. Kiek pavaziavus, jį pasivijo kita mašina ir norėjo jau lenkti, kai ponas Toks įžiebė kairės sukimosi signalą. Svetima mašina apsiraminė ir nuolankiai sekė iš paskos. Tačiau ponas Toks nesisuko nei į kairę nei dešinę. Tada kita mašina neteko kantrybės ir šokterėjusi prasivėrė į priekį.

— Norėčiau žinoti, kodėl tamsta nesisuki? — rėkė pravažiuojas keleivis, iškišęs galvą.

— Sustok, — paaikšinsiu, — atsišaukė ponas Toks.

Abi mašinos pasuko į dešinę ir sustojo.

— Kodėl aš nesisuku? — paklausė ponas Toks jį aplenkusiojo. — Ar tamsta matė kur parašyta, kad aš turiu sukis?

— To niekas lentose nerado. Bet gi tamsta pats rodei, kad sukisies į kairę...

— Taigi, rodžiau. Ar tamsta norėjai, kad nerodyčiau?

— Ne, aš to nenorėjau, aš tik norėjau, kad tamsta sukiumeis.

— Žinai, tamsta, visokių žmonių pasitaiko ant kelio, bet tokį, kaip tamsta, esu pirmą kartą sutikęs. Tik pagalvok: aš turėčiau sukis kiekvieną kartą, kai tik kas iš užpakalio privažiuos. Aš niekur nebegalėčiau nuvažiuoti.

— Aš nesakau, kad tamsta turėtum važiuoti, kur nereikia. Bet jei nemanai sukis, tai nerodyk ir signalo.

— Tai pasakė: nerodyk signalo! O kai tamstai pabrūkiau po pačia nosim nerodydamas signalo, kas tada bus?

— Aš tamstos nesurpant, — rėkė keleivis, — ar dediesi kvailiui? Signalą reikia rodyti, bet tuojau kai sukies. Aš laukiau, o tamsta vis nesisukėi.

— Žinai ką, mielasis, — kirtosi Toks jau pykdamas, — ries tos kalbos nebaigsime, jei pats nevažiuosi, kur reikia. Aš darau, kas man patinka, o pats daryk, kas tamstai patinka. Nenorėk priversti kiekvieną, kad sukis pagal tamstos norą. Tie laikai jau praėjo, kai vienas mostelėdavo ir visi sukdamo į kairę arba į dešinę. Dabar kiekvienas suka, kur jam patinka.

Ponas Toks įsėdė į savo mašiną ir nudūmė priekyje išsijūjusio keleivio.

ATHOL, MASS.

Petras Adomavičius,

buv. Lietuvos Vyr. Tribuno narys, gyvenęs su žmona Athole sulaukė 75 metų amžiaus. Jis tebedirba fizinį darbą viename vietos fabrike.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJ GAUNAMI

Šie "Lietuvių Dienų" leidiniai:

Amerikos Lietuvių Vardynas,

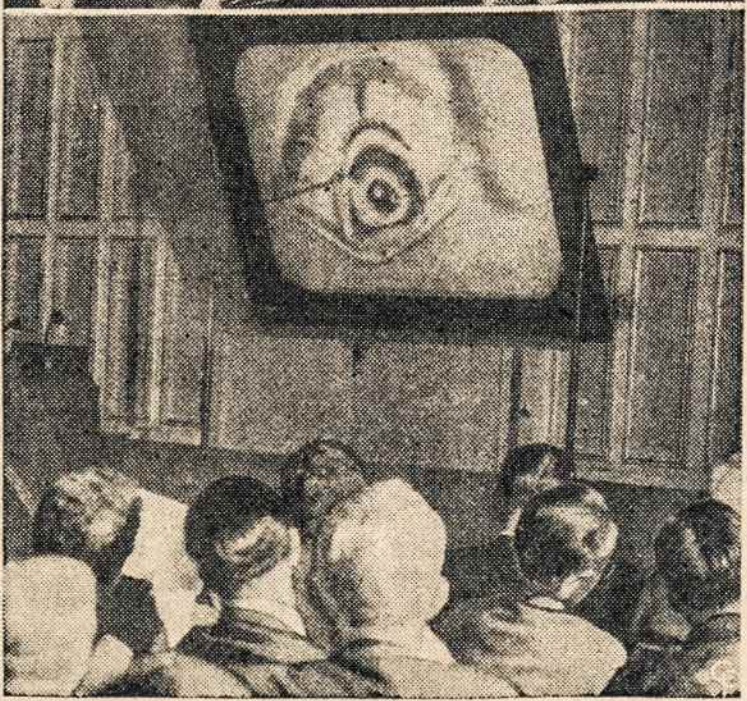
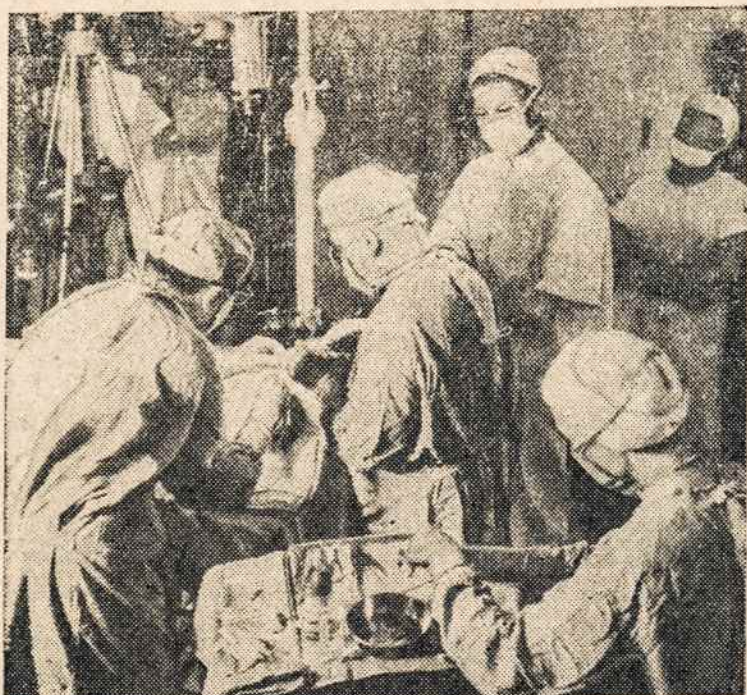
visų žymesniųjų lietuvių biografijos. 279 d. p. \$5.00
įrišta — \$7.00

Varpai skamba,

Stasio Būdavo apysaka, papiginta \$1.50

Crosses,

V. Ramono, angliškas vertimas romano "Kryžiai"; graži dovana angliskai kalbantiems mūsų bičiuliams; 329 p., gražiai įrišta su iliustracijomis S. Makarevičiaus — \$4.00

AKIŲ LIGŲ specialistai, suvažiavę į New Yorką, per spalvotą televiziją stebi akies operaciją.

KUNIGŲ PERMAINOS NORWOODE

Kun. Petras Šakalys, mūsų parapijos vikaras, perkeltas į svetimtaučių parapiją Natick, Mass., o jo vieton atkeltas kun. Juczas Svirskas iš Lowell, Mass.

Rugsėjo 5 buvo suruoštos išvystančiam išleistuvės ir atvykstančiam sutiktuvės. Banketu rūpinosi parapičiai. Pradėjo kleb. kun. F. Norbutas malda, Al. Kontrimas, akompanuojant V. Kamantauskui. Komisijos rengimo pirm. V. Kudirka pakvietė vakarui vadovauti B. Kudirką. Kalbas pasakė kleb. kun. F. Norbutas, kun. A. Abračinskas, miesto burmistras H. B. Butters, A. Kulbokaitė, J. Červonas, J. Versiackas, A. Kneizys, I. Ivaškienė, H. Balutis, O. Pazniokaitė, O. Kudirkienė, G. Kakanauskas ir P. Rakauskas.

Mening programą išpildė dainomis solo A. Kontrimas, pianu palydint V. Kamantauskui. Atatinkamas kalbas pasakė ir dovanas įteikė: tremtinių vardu Ad. Tumas, šv. Vardo dr. jos — Pr. Kašėta, vyčių, sodaliečių merginų ir moterų — Perednienė. Parapičių ir dalyvių vardu dovanas įteikė kunigams Šakaliui ir Svirskui V. Kudirka.

Pirmasis žodį tarė kun. J. Svirskas, dėkodamas už dovanas ir pasizadėdamas dirbti iš visų jėgų parapijos ir lietuvių bėsi gerovei.

Kun. P. Šakalys jautriais žodžiais dėkojo klebonui už nuoširdžią paramą ir globą jam esant Norwoode. Taip pat atsiveikino ir su visais parapičiais ir pareiškė, kad ir svetimtaučių parapijoj būdamas, stengsis neatitrūkti nuo lietuvių.

Kun. P. Šakalys buvo uolus parapijos veikime, susipratęs lietuvis ir aktyvus organizacijų veikėjas. Jo pastangomis Norwoode buvo įkurta jaunųjų vyčių kuopa, ragino vyrus stoti į šv. Vardo d. ja, mergaites ir moteris į sodalietes bei kitas parapiškas organizacijas.

Kun. J. Svirskas yra jaunas, pilnas energijos ir ne mažiau darbštus, ypač mėgsta dirbti su jaunimu, o Norwoode yra tikrai gražaus jaunimo.

Abiem kunigam norwoodiškiai linki iš visos širdies gero pasisekimo ir Aukščiausiojo palaimos. Bankete dalyvavo apie 250 žmonių. Programai ir kalboms pasibaigus, Perednieni skambinant pianu, visi dalyviai kartu su choristais dainavo lietuviškas sutartines. Vakaras prabėgo tikrai darnioj ir lietuviškoj nuotaikoj. **žvalgas**

STOUGHTON, MASS.

— Išgyvenęs beveik keturis metus, liepos 4 d. apleido Stoughtoną K. o. J. Milkovaitis ir su šeima persikėlė gyventi į Chicago. K. Milkovaitis rašinėdavo į laikraščius, buvo "Darbininko" skaitytojas, ir šį tą parašė. Dalyvavo "Draugo" literatūros konkurse, tik A. Landsbergis jį nukonkuravo. Jis buvo vienas pirmųjų mokytojų lietuviškoje šeštadienio mokykloje. Jo dukrelė lankė seselių mokyklą ir buvo viena iš pirmųjų. Ji lankė ir lietuvišką mokyklą. Stoughtoniečiai linki jam rasti gerą darbą ir draugų!

Brocktono seselių piknikė

Jau antri metai turėjom savo aukų stalą. Tiesa, jis buvo labai kuklutas, palyginus su kitų kolonijų stalais, bet triušo ir geros valios parodėta daug. Šiomet prie to stalo dirbo ir

LIETUVIŲ K. PAMOKOS PARAPINĖJE MOKYKLOJE

Sv. Jurgio liet. parapijos kleb. kun. Jonas Bakšys, praėjusį sekmadienį pranešė, jog šiais mokslo metais liet. pradžios mokykloje lietuvių kalbą mokys pačios seselės mokytojos ir ta proga jis ragino tėvus leisti savo vaikus lietuvių kalbos mokyti. Lietuvių kalba bus mokoma normalių pamokų metu.

Tautos šventės minėjimas

Rugsėjo 12 d., Liet. Radijo Klubas surengė lietuvių tautos šventės minėjimą. Paskaitą skaitė istorikas Aloyzas Jančys. Susirinkimui vadovavo Pr. Saladžius.

Dainų ir literatūros vakaras

Spalio 9 d., šeštadienį, šv. Jurgio liet. parapijos salėje įvyks dain, Vlados Sabaliauskienės ir rašyt. Jurgio Jankaus dainų ir literatūros vakaras.

Elizabeth, N. J.

— Nepaprastą sielos pergryvenimą turėjo lankiusieji bažnyčią Šiluvos Marijos tridienio metu. Pamaldas laikė T. Buzdėika, MIC. Pradedant šventę iškilmingai buvo atlydėtas iš klebonijos didelis Šiluvos Marijos paveikslas, J. Subačiaus pieštas. Taip pat ir kun. J. Simonaičio iš Lietuvos 1927 m. atgabenta atplaiša akmenis, ant kurio pasirodė Marija. Tas devotionalijas nešė sodalietės ir skautės, iškilmingai pasipušusios. Pašventinus po ilgos procesijos buvo padėti ant altoriaus. Visai tai iškilmei vadovavo kleb. kun. M. Kemėžis. Per visas dienas šimtai lankė pamaldas, įspūdingai ir sutartinai visa bažnyčia giedojo giesmes į Mariją.

— Skautų stovykloje, Plymouth, Mass. iš mūsų kolonijos dalyvavo 6 mergaitės ir 8 berniukai. Sugrįžo nepaprastai gerai nusiteikę, ypatingai, kad uraganą teko vandens palapinėse pergryventi.

— Jei kas nori sekmadieniais išgirsti giedant Metropolitano operos artistą **Algirdą Bražį**, tas gali atvykti į Elizabeth, nes jis kas sekmadienį prieš sumą girdimas iš bažnyčios bokštų giedant "Maldavimą", J. Žilėvičiaus — solo smuikui, chorui (parapijos) ir vargonais palydint. Daug žmonių sustoję su malonumu klausė jo gražaus giedojimo. Dar iš bokštų girdima kąs sekmadienį "Marija, Marija", ir "Apsaugok Aukščiausis" — Sasnausko jungtinio apie 400 balsų choro su vargonais, o šventoriuje kabo JAV ir Lietuvos vėliavos ir stovi didelis lietuviškais ornamentais išpuoštas kryžius. Elizabetho lietuvių bažnyčia virsta tikrai Lietuvos šventove. —s

ROCHESTER, N. Y.

Pelnas yra skiriamas liet. vargo mokykloms, Vokietijoj.

Vytautas Belajus Rochesterį

Rugsėjo 12 d. tarptautinių šokių žinovas ir populiariausias Vytautas Belajus lankėsi Rochesterį ir tarptautiniame institute demonstravo įvairių tautų šokius. Ta proga liet. tautinių šokių grupė surengė Vytautui priėmimą. Tautinių šokių vadovas St. Ilgūnas Vytautui už populiarinimą liet. tautinių šokių svetimtaučių tarpe įteikė lietuvišką koplytėlę.

Ateitininkų metinė šventė

Spalio m. 26 d. Rochesterio ateitininkai rengia metinę šventę. Šventės atvyksta S. Sužiedėlis, Ateitininkų Federacijos vadovas.

Nauja ateitininkų valdyba

Rugsėjo 11 d. Rochesterio at-

iteitininkai, išklausę dr. Vl. Lelevičiaus ir stud. Vytauto Babušio pranešimus iš Ateitininkų kongreso, Chicagoje, išrinko naują valdybą. Valdybena išrinkti: agr. Ona Pupininkienė, Pranas Puidokas, teisin. Ant. Ragelis, dr. A. Stankaitis ir Jurgis Valiukevičius.

Rašyt. Jurgis Jankus bedarbis

Rašyt. Jurgis Jankus, sumąžėjęs jo darbovietėje darbu, šiomis dienomis buvo atleistas iš darbo. Rašyt. Jankus ta proga žada daugiau pašvęsti laiko savo raštam tvarkyti ir rašyti. Šiuo metu jis rengia naują vaikams pasakų knygą.

Bendruomenės choras švenčia sukaktuves

Rochesterio liet. bendruomenės choras šį rudenį švenčia 5 metų sukaktuves. Chorui visą laiką vadovauja varg. P. Armonas ir šiuo metu choro valdybos pirm. Alf. Džiakonas.

CLEVELAND, OHIO

Radijo Klubu gegužinė, įvykusi rugsėjo 5 d. Karnėnų sodijoje, sutraukė apie 300 svečių. Programą atliko L. Sagio vadovaujama lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė ir skotų šokėjų grupė. Dalyvavo taip pat Kongreso atstovas Bendersis, kuris pasakė kalbą. Kaikurie gegužinės momentai buvo nufilmuoti ir bus parodyti per televiziją. Surengdamas gegužinę, klubas kartu baigė ir savo 5 metų sukakties minėjimą. Jam dabar vadovauja valdyba, į kurią įeina J. Stempuzis — pirm., B. Auginas — programos vedėjas, Alf. Mikulskis — vicepirm., R. Brazilevičiūtė — sekr. ir A. Laikūnas — išdininikas.

ALRFK kongreso, įvykstančio spalio 8-10 d. Clevelande Carter viešbutyje (East 9 ir Prospect Ave. kampas), rengimo komitetą sudaro: dr. Ad. Damušis — pirm., O. Michalčienė ir Alfr. Yatska — vicepirm., M. Samsonaitė - Liutkuvienė — sekr., Vikt. Palubinskas — išd., J. Gužauskas ir A. Kasulaitis — išdo globėjai.

Kongreso banketo rengimo komisiją sudaro: O. Michalčienė, M. Čičienė, T. Čėsnienė, Vl. Šukienė, Vl. Palubinskas ir J. Žilionis.

Ji kongresą atvykusiais svečiais rūpinasi informaciją teikia U. Jankauskaitė, Pr. Joga ir Alfr. Yatska.

Nauj. parapijos klebonas kun. J. F. Angelaitis yra kongreso rengimo komiteto dvasios vadovas. Jo parapijos bažnyčioje vyks ir kongreso pamaldas.

Reikalingas vargoninkas

Amerikiečių par. lietuvių klebonas ieško vargonininko prityrusio organizuoti ir vadovauti chorui. Buvęs DP priimtinas. Turės suorganizuoti CYO chorą, vargonuoti sekmadieniais per dvejus skaitytas mišias, reikalui esant per laido tuves ir jungtuves, ir per metus paruošti kelis koncertus. Apmokamas butas, užtikrintas lengvas ir švarus darbas popieriaus fabrike su mėn. atlyginimu \$250.00, plus po \$5 už laidotuves ir jungtuves (vadovybė išleidižia nuo darbo). Jei vedęs, žmona, šeimininkaudama kelias valandas klebonijoj, gauna mėn. \$50. Parapijoj per 300 ūšėimū, vargonai ir pianas geri. Vieta gera pastoviai įsikurti. Rašyti: Rev. J. C. Dakinevičius, St. Joseph's Church, Box 36, Ferndale, Wash.

Praėjęs uraganas

palietė ir Stoughtoną. Sugriovė keletą vištinių, apdraskė stogus, šimtus storiųjų medžių išvertė. Žmonėms buvo visai atskirti nuo pasaulio; beveik pusantros savaitės nebuvo telefono, elektros, radijo, televizijos.

—s

Tautinių šokių grupės vadovas St. Ilgūnas. Rochesterio liet. bendruomenės choras ne tik kas sekmadienį gieda liet. parapijos bažnyčioje, bet ir daug koncertuoja Rochesterio mieste svetimtaučių tarpe bei kaimyninėse liet. kolonijose.

L. Spaudos kioske,

kuris yra parapijos pradžios mokyklos raštinėje, šiuo metu galima gauti ne tik pačias naujausias liet. kalbą, bet ir seniau išleistas knygas. Taip pat galima gauti Ciurlionio ansamblio ir Budriūno vyrų kvarteto įdainuotas plokšteles.

Alto skyrius išpildė savo kvotą

Rochesterio Alto skyrius šiomis dienomis persiuntė Alto Centru 1,500 dol. čekį, tuo būdu išpildydamas 1954 metų Lietuvos laisvinimo reikalams kvotą. Reikia pažymėti, jog Rochesterio liet. bendruomenė yra viena iš mažiausių, bet dėka gilaus tautinio susipratimo visais laikais tėvynės laisvinimo reikaluose buvo viena iš pirmaujančių liet. kolonijų. A. S.

Chicago, Ill.

TELEPHONE: DEARBORN 2-0819
TO PLACE HELP WANTED ADS. ASK FOR AD TAKER

Help Wanted Male

WANTED AT ONCE! CANDY MAKER

EXPERIENCED Starch room—Specialist on cream work with knowledge of Mogul Top wages to top man Must speak and understand English. Apply now!

Sisco Hamilton Co. 514 S. Loomis Phone MOntro 6-7034

Real Estate

ASSUMPTION PARAPIJŲ (tik 6 lūkę)

3 kambarių plytinių namai Po visais rūšys, orinis aliejum šildymas, beržinės durys ir kabinetai, plastinės gumos sienos, keraminės tile grindys vonioje, rūbams spintos. F.I.A. statyti ir finansuoti Įmokėti teriekia tik \$3,500 Veteranams tik \$1,600 Edw. Liljeros—WA 8-5262 Arba užkeik j

WALLS and MATTERA 12803 So. Halsted — WA 8-9880 Modelio namas 12612 So. Harvard

DISPLAY

ALUMINUM COMBINATIONS Old Fashioned Storm Windows and Screens — Fiber lass Awning Combination Doors wood and aluminum. Daily 8 A.M. to 5:30 P.M. FREE ESTIMATES Fulton 5-7275

SCHREIP'S Screen Service

14325 WESTERN AVE. BLUE ISLAND, ILL.

Help wanted Female

JAUNOM MOTERIM DĖMESIO!!

Čia gera proga tapti registruota slaugė PRIPAZINTA SLAUGIU MOKYKLA — Reikalaujamas amžius tarp 17 ir 30 metų; turi būti baigusios 4 metų High School kursą. Mokslas, knygos, uniformos, išlaikymas ir kitos išlaidos nekainuoja priimtom studentėm į rugsėjo klase. Modernūs mokslo kambariai, dietos ir chemijos laboratorijos ir naujausia biblioteka studentėm leidžiama naudotis naujam slaugiu name. Rašyti:

Darbininkas News

BOX P 100 79 W. MONROE, CHICAGO 3, ILL.

SPORTAS

Veda A. Bagdžiūnas
Prošvaitės ir šešėliai Lietuvos Sporto Klube

Po nesėkmingos išvykos į IV lietuvių sporto žaidynes Toronte (apie žaidynes ir New Yorko sportininkų pasisekimus bei pralaimėjimus parašysiu sekantį kartą plačiau) mūsų futbolo net keturiuos vienuolikės išėjo išbandyti jėgas su stipriausiais German Ungariams.

Kas labiausiai mane (tikiu i. dangelį lietuvių žiūrovų) nustebino ir pradžiugino tai jaunučių vienuolikė. Tvarkingom geltonai žaliom uniformom pasipuošę „pirma“ kartą New Yorke, o gal net visoje Amerikoje, į aikštę išbėga mūsų mažieji: Švalbonas, E. Remėza, Žukas, Krušinskas, trys broliai Nemickai, R. Klivečka, Reventas, Budreckas, Kirkyla. Daug kas tikėjosi pamatyti be tikslų kamuolio daužymą, vaikščiavimą, tačiau jaunučiai žiūrovus maloniai nustebino parodydami darnų, kartais net kombinuotą žaidimą. Džiugu, kad jaunučių tėveliai suprato sporto klubo tikslą, išauginti jaunąją kartą sveiką kūnu ir sieia. Nenuilstamas jaunučių vadovas Jonas Klivečka gali tikrai džiaugtis savo darbo vaisiais. Jo paukoti laisvalaikiai jaunučių paruošimui artimoje ateityje klubo vienuolikėms duos pastebimos naudos — naujų rūpestingai paruoštų žaidėjų, kurie pakeis jau savo pareigas atlikusius senuosius. Klivečka jaunučių paruošimą emė ne paviršutiniškai, bet iš pačių pagrindų. Žinodamas, kad sunkesnės sportinės mankštos, bei įtemptos rungtynės reikalauja daug jėgų, jis kreipėsi į dr. Paprocką, kuris jau antri metai sezono pradžioje ir pabaigoje patikrina jaunučių sveikatą. Lietuvių Sporto Klubu vadovybė nuosirdžiai dėkoja dr. V. Paprockui, kuris savo brangų laiką skiria jaunučių sveikatai tikrinti.

Ir štai tie mažieji lietuviukai, pirmą kartą išėję į aikštę atsilaukė prieš „senus jaunučius“ German Ungariams ir Rimo Klivečkos įvarčių išsikovojo lygiąsias 1-1. Jaunučių debiutą reikia laikyti visapusiškai pavykusiu. Jei dar atsirastų Klivečkaitė ir dr. Paprockui pagelbininkų jaunučių vienuolikė tinkamai paruošti (t. y. visus mažučius aprūpinti tinkamais batukais ir t. t.), malonė kit ateiti į vykstančias lietuvių rungtynes ir pasimatytis su klubo vadovybe.

Jaunučių gero žaidimo pasakinti maloniai staigmena iškrėtė ir mūsų didieji mažučukai — jauniajai, kurie įveikė stiprius German Ungariams jaunių 2-1.

Jauniems nenusileido ir antroji vienuolikė, kuri žiauriai

sutriuškino GU rezervinę 3-1. Sakau „žiauriai“, nes priešinių vienuolikė žaidė net keturi pirmos vienuolikės žaidikai. Visus tris įvarčius (vieną už kitą gražesnius) pasiekė jaunių vienuolikės atstovas Kazys Remėza.

Pirmoji vienuolikė nesugebėję pasiekti jaunučių pavyzdžių ir pralaimėjo aikštės šeimininkams 4-0. Vienuolikės sudėtyje jau nesimatė vartininko Vitols, kurį pakeitė naujasis O'Brian. Pastarasis, futbolo specialistų nuomone, greitai laiku įsijungęs tinkamai į vienuolikės dviasią ir bus tinkamas Vitols pakaitas.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Pasaulio pirmenybės, kurios vyksta Olandijoje, išryškino 12 valstybių, kurios įeina į p-bių baigmę, būtent, po 3 iš kiekvienos grupės: Sovietų Rusija, Olandija, Islandija iš pirmos grupės, Argentina, Bulgarija, Čekoslovakija iš antros, Izraelis, Švedija, Jugoslavija iš trečios ir Vengrija, V. Vokietija, Anglija iš ketvirtos. Kitos 14 valstybių rungsis paguodos rate.

Kanados grupė stovis toks: Argentina 14 taškų, Bulgarija ir Čekoslovakija po 13½, Kanada 10, Italija 7½ ir Airija 1½. Kanados komandoje dalyvauja mūsų meisteris Povilas Vaitonis. Kanada sulosė šitaip: (nukelta į 8 psl.)

DISPLAY

TOMS CARPENTRY
All kinds of Carpentry Work
ATTICS - BASEMENTS
Portches - Jalousies
Rockville Center 4-4682

BUS SERVICE

SAUK GL. 2-0322
greitam, maloniam, sekmingam
TV PATAISYMIUI
Sterner & LeBlanc
245 Jewett Ave.
PORT RICHMOND, S. I.

T. V. SERVICE

TV TAI SYMAS
Ilgai 10 P. M.
\$3.00 plus atskirai dalys
GE 8-7439

ANY TELEVISION SET EXPERTLY REPAIRED
Day or Night
Strictly guaranteed in writing
R & Z TELEVISION CO.
73-75 Clinton St.
GI 2-6344 Stapleton, Staten Island

A FREE TV JOB!
If Work and Prices Fail to Satisfy How Can You Possibly Lose?
Written Guar. on All Jobs
Immediate Service, Brooklyn only
EVERREADY TV
317 40th St., B'klyn
24 HRS Sun. Daily SO 8-5559

BUILD. SERVICES

KIEMAS - PASTOGES IRENGIAMI
Rūšiai išvalomi, išpakavimai ir kitos atmatos išvežamos, visokie praliekimai su reikalaujamais nuostalais pašalinami.
CONATY and JONES
HY 8-6183

"DISBRO" DENGLIA STOGUS
Garantuotas darbas, pigiausiom galimom ratom, mokama darba patenkinamai užbaigus. Išimtinai Barrett medžiaga.
"Aukščiausias" darbas — pigiausia kaina"
IN 7-4636

CEMENTO. VANDENS IZOLACIJA
ir ilgalaikis dažymas atliekamas. Darbas aprūpintas leidimu ir draustas.
MA 4-5639

KIEMO—PASTOGIŲ DARBAI
Išvalomi rūšiai, sąslavos išvežamos, cemento darbai bei kiti pataisymai atliekami.
Marciano — PR 8-1966

SCHOOLS

GILBERT SCHOOL
Ideal for slow learners. Elementary & High School grades. Emphasis on Reading, Writing, Arith. Individual instruction & progress. Finest experienced teachers. Approved by Bd. of Ed. Also part time tutoring and reading Clinic.
129 Montague Str. B'klyn.
UL 8-8825

Georgian Court College
LAKEWOOD, NEW JERSEY
Pilnai pripažinta liberalinių mokslų moterų kolegija
Vadovauja
SISTERS OF MERCY
Per 4 metus galima gauti B. A. ir B. S. laipsnius mene ir moksle. Dėstoma menas, muzika, biznio administracija, namų ekonomika. Parengimas mokytojų t. y. primary ir secondary mokyklose. Parengiamasis kursas medicininai, teisė, dietistika, prekybai, visuomeninei darbuotei, žurnalizmui ir personalo vadovavimui.

MESSAGE

SCHOOL FOR MASSAGE and Allied Subjects
Anatomy, Physiology, Hygiene, Medical Ethics, Orthopedics, Massage, Hydro and Corrective Gymnastics - Day, Eve, Clinical
N. Y. State Licensed
SWEDISH INSTITUTE
practice at leading hospitals
17 E. 59th St., N. Y. 22.
EL. 5-4565

REAL ESTATE

CONEY ISLAND W. 28 St. 3 Family Brick-Oil Near Park, Beach, Shopping, Schools. Good income from Basement, Decontrolled 5½ Room Apt & 6½ Room Apt. for Buyer. Principals only.
ES 6-9211

WILLISTON PARK—Corner, excellent condition. 8 rms, screened porch, double garage. G. E. oil hot water heat. Easily converted professional use or two family. Five blocks railroad, bus, stores, \$18,000.—
Pioneer 6-3626

GLENDAL — LIBERTY PARK
1 family detached, 6 rooms. Finished attic. Oil heat, Garage. Private drive. Large rooms. Many extras.
HE 8-9409

BAYSIDE GABLES—\$35,000
6 kambarių ranch, statytas prieš 2 m. Plotis 80x120; 2 auto garažas, 2 vonios HW allejum šildymas, visos sienos kilimu muštos, elektrinė virtuvė.
Savininkas BA 4-3864

LAKE TRUESDALE—So. Salem. Prie ežero parduodama žemės sklypas, priekis 100' pločio, toliau 250, nuo NYC 48 myl., vieta privati rezidencinė. Kaina \$60 už priekio pd.
AS 4-5961, savaitės dienoms, 7-8 P.M. Kreiptis betarpiiai.

JAMAICA HILL — Puikus koloninis namas, malonioje aplinkoje, 5 kambarių (pradžioje 6), su šiltes kambariais, du auto garažas, plotis 40x100, 3 bloki nuo požeminio tr., \$17,500. Kreiptis privačiai
RE 9-8876

Forest Hills KOLONINIO TIPO STUCCO NAMAS
Norintiems pietinės atmosferos patogaus gyvenimo, 4 dideli miegamieji kambariai, 2½ vonios (1 Hollywood), didelė moderni virtuvė, erdvūs gyvenamieji ir valgomasis, židyns, dvigubas garažas, bloko kampe, allejum šildomas, visi priedai. Prašo \$32,500. Kreiptis betarpiiai **BO 8-1026.**

BUSS. OPPORTUNITY

FREEMPORT, L. I.
BEAUTY SHOP, established 10 yrs; near new development; cheap rent.
FRceport 9-0904

FULLY EQUIPPED IS CAR BODY SHOP
Bear Machine, Chassis Straightener
3 offices, must sacrifice—\$5000
MO 5-3930

BUTCHER-GROCERY — Very good business. Rent \$50, 5 yr lease. Est. 20 yrs. \$1000 week guaranteed. Retiring because of illness.
8601-102 Ave. Ozone Park, L. I. VI 8-1794

WATCH REPAIR
Well Equipped, Small 2 Rooms in Rear. Rent \$40. Price \$600.
212 E. 122 St. LE 4-0032

LUNCH TRUCK
Fully Equipped Gas Running Water No Reasonable Offer Refused
89-30 Queens Blvd. Elmhurst, L. I. (Cor. 57th Ave.)

TRACTORS - TRAILERS
For Sale With Work
Red Line Furniture Carriers
108 North 5th St., Brooklyn EV 4-2713

LAUNDRIES (2) AUTOMATIC MODERN — Fully equipped, Est. more than 5 years. Will sell separately. Principals only.
1796 East Tremont Ave. Bx, N.Y. 2150 Starling Ave. Bx, N.Y. TA 2-5428

UMBRELLA STORE
And Repairing
LONG ESTABLISHED — GOOD TERMS — \$10,000
CH 3-6343

BUTCHER SHOP—GROCERY SHOP
Low Rent — Good Income
Long Established
WESTCHESTER
MO 8-3990

Queens, L. I. DAZU, SIENOM POPIERIU KRAUTUVE siuloma: Dažymo sutartys siekia \$33,000, aukojantis nuleidžiama \$8,900. Sutinkama ratomis. Biznio kaina su 6 kamb. gyvenamam namu virš karutuvės \$24,000. Bus atsižvelgta į nuoma.
200-14 Hollis Ave., Hollis, L. I.

— PARDUODAMA — LAUNDRETE — Biznis eina gerai, aplinkumoj statomi dideli namai; 15 mašinų, 2 džioviklos, 1 dėmė išimti. Nuoma nebrangi.
YO 9-8854

KAINOS VERTIA PIRKTI
kombinuotų vėjo ir rėtelio aluminaus langu ir durų, Jalousie langu ir durų krautuve. Krautuvė pagrin dinė biznio gatvė Queens. Partneris pasitraukia, as kitur interesojuosi. Pradžiai \$1,000 pakanka. Skambinti rytais —
HO 4-2069

RASMENU PARDUOTUVE
su fontanu ir užkandine parduodama pigiausiomis sąlygomis. Dėl ligos turi likviduoti. Rašyti —
Box S14, Room 830, 11 W. 42, NYC.

CARL'S AUTO TAI SYMO DIRTUVE
parduodama
Gera vieta—Geros pajamos
213-09 Northern Blvd. BAYSIDE, L. I.
BA 9-5246

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui—Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apyinkėse. Taipgi išnuomojam kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE
8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

DISPLAY

GENERAL CONTRACTOR MASON & CARPENTRY
All Violations Removed
D. S. TIMO —
MA 2-2799

ATTICS, CELLAR CLEANING
Rubbish Removal, Light Moving
Freight, Contract.
MARTINO
1030 Remsen St. Brooklyn MA 2-9126

JOHN ESPOSITO MEMORIALS
Opposite St. Charles Cemetery
Wellwood Ave., Pinelawn, L. I.
Factory and Showyard
58-25 Brown Pl., Maspeth, L. I. Newtown 9-1220
Farmingdale 2-2921

BUS. OPPORTUNITY

RANKINE SKALBYKLA — ISVAZINEJIMAS
su GMC 1953 ½ tono trku—3 kambariai, netoli parduotuvii. Bizniu vers-tis pamokysim.
SERVE-U-WELL LAUNDRY
201 Schenectady Ave. Brooklyn PR 4-3170

BUS. REPAIRS

CARPENTER
Alterations now—low cost.
Bath rooms, Kitchens modernized, Basements finished, Portches enclosed, Cedar Closets, Celotex ceilings — FHA financed.
TE 1-4290

MOV. - TRUCKING

P & D EXPRESS
MOVING - HAULING
Nothing Too Small
24 Hr Service Low Rates
Call TW 8-3981

CONTRACTORS

THOROSEAL AND WATERPLUG
Stop water and dampness in Cellars and Buildings.
Free Literature.
DE PALMA CONCRETE CO.
257 Simonson Ave. Staten Island 3, N. Y. GI 2-9607

RESORTS

SMALL CATHOLIC HOTEL
MT. SINAI, L. I.
Catering to the care of elderly people. Beautiful surroundings overlooking L. I. Sound, permanent or summer accomodations, excellent care. Rates reasonable. 60 miles from N. Y. City. Here Mother ar Dad enjoy the homely comforts so necessary to elderly folks.
Box 178, Mt. Sinai.
G. T. CRAWFORD, Mgr.
Tel.: Port Jefferson 8-0665

BARASEVICIUS ir SONUS FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. South Boston 8-2590

ZALETSKAS FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermentis dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

WAITKUS FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir i kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

PARSTUPAS

Parstupo šaknys jau buvo žinomos ir vartojamos kaip gyduolė nuo Hipocrito laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumo, nuo sunkių skaudėjimų po krūtine ir skrep-levimų; kiti sako Parstupo šaknys gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalnimo k i e t y vidurių. Priesiškite mums \$1.00, tai mes prisiūsime jums kvoterį svoro Parstupo šaknių. O jeigu norite COD, tai bus \$1.25; i Kanadą irgi yra \$1.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Skaitykite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

Evergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS BALSAMUOTOJAS
231 Beaford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Ar skaitai Darbininką?

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. APlegate 7-0349
TELEVIZIJOS ir RADIO TAI SYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).
Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Kabaretas
VYT. BELECKAS, savininkas
Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

NOW IS THE TIME TO FIX UP, PAINT UP, CLEAN UP

Have you checked your home lately to see if it needs repairing, remodeling, painting etc. Cold weather is on the way and it's time to check your home from roof to basement. The following concerns pledge to serve you with the best services and materials at the lowest cost to you. Call the nearest one to you today!

ROCKAWAY PARK HOTEL

Indorsed by OPEN ALL YEAR Indorsed by Former Chamber of Commerce Congressman William F. Brunner
Live in Rockaway all year round at our reduced winter rates. Especially suited for retired and business people. Full hotel facilities. Television, recreation room, enclosed sundeck, all rooms with running water; bath and kitchen facilities available. Rates from \$12.60 week. For information and reservations call Belle Harbor 5-0469
158 BEACH 116th STREET ROCKAWAY PARK, N. Y.

EXTRA DIVIDEND
LATEST QUARTERLY INTEREST — DIVIDEND (OCTOBER 1, 1954)
2 1/2% Per Year
Plus Extra 1/4% Per Year
DEPOSITS MADE ON OR BEFORE OCTOBER 15 WILL DRAW INTEREST FROM OCTOBER 1, 1954
THE Kings County SAVINGS BANK
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
— APJUNGES —
AMERIKA, LDS ORGANIZACIJOS IR LIETUVIŲ ŽINIOS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Tėv. Vyt. Balčiūnas, OFM nuvykęs iš Vokietijos į Australiją su pirmais tremtiniais, rugsėjo 16 "Saturnia" laivu atvyko į New Yorką. Amerikoje jis įsijungs į lietuvių pranciškonų provinciją.

Šeštadieninė mokykla, rugsėjo 18 prasideda mokslas. Visi buvusieji ir naujieji mokiniai minėtų dienų susirenka 8:45 v. r. Apreiškimo par. mokyklos patalpose.

Apreiškimo par. pėnikas sekmdienį, rugsėjo 19 d., bus parapijos abejojose salėse ir mokyklos aikštėje. Pradžia 2 val. p.p. Joe Thomas orkestras pradės groti šokiais 6 v.v. Prieš tai bus duodama plokštelių muzika. Bus renkama parapijos karališkoji šeima. Parapijos kunigai nuosirdžiai kviečia visus parapijiečius ir svečius atvykti į pėniką.

Pradėjo mokslą pirmadienį, rugsėjo 13 d., preiškimo par. mokykla pradėjo naujus mokslo metus. Kleb. kun. N. Pakalnis 8 val. atlaikė mišias mokinių intencija. Bažnyčia buvo pilna mokinių ir mokinių tėvų. Šiuo metu mokykloje yra 507 mokiniai.

Spaudos atgavimo minėjimą rugsėjo 26 rengia LB New Yorko Apygardos Kultūros Taryba. Minėjimas-koncertas įvyks Brooklyn Museum salėje. Programoje dalyvauja operos solistė V. Januškaitė, pianistas A. Mrozinskas ir muz. J. Stankūna vedamas choras. Programa bus transliuojama per radiją, prasidės 2 v. p.p. Tėjimas nemokamas.

Vitalis Žukauskas su humoro koncertu rugsėjo 18 važiuoja į Baltimorę.

Liet. dailininkų susirinkimas, turėjęs įvykti rugsėjo 11 d. Pr. Lapienės vasarvietėje, dėl audros neįvyko. Viešulas buvo nutraukęs elektros laidus. Susirinkimas ir pietūs atidėti vėliau.

Minerva S. C. — Lietuvių Sporto Klubas šį sekmadienį, rugsėjo 19 d., prasideda 1954-55 metų futbolo pirmenybės. Lietuvių vienuolikėm pirmuoju priešininku teko oberlygos naujokas Minerva. Tikėdamiesi truškinančios pergalės visi sporto bičiuliai skubame į Queens Soccer Field, Braoock Ave. ir 222 Str. Belrose (ten kur buvo atmintinas mūsų sporto klubo pėnikas - gegužinė). Rungtynių pradžia 3,30 val., gi nuo 1,30 žaidžia rezervinės vienuolikės.

NAUJA TALKA

Gegužės mėn. įvykusi Brooklyn LRK Moterų Sąjungos konferencija išreiškė pageidavimą įkurti New Yorke naują Sąjungos kuopą, kuri rūpintųsi švietimo - kultūros reikalais. Rugsėjo 12 d. pas Em. Vaišnoraitę įvyko naujos kuopos steigėjų pasitarimas. Kleb. kun. J. Gurinskas maloniai sutiko būti kuopos dvasios vadu. Steigėjos užprašė sąjungiečių intencija šv. Mišias. Norinčios priklausyti šiai kuopai ir viešios kviečiamos atvykti į Aušros Vartų bažnyčią spalio 10 d. 11 val. pasimėsti. Tuoj po šių pamaldų ten pat salėje įvyks susirinkimas su turinčia programa.

Balfo vaikus

Jau įpusėjo. Aukotojai donai atsiliepė į kvietimą aukoti dienos uždarbį vargstantiems. Aukotojų pavardės ir paaukota suma bus paskelbta Balfo leidinyje. Visi prašomi siųsti savo auką arba įteikti betarpiiai Jaus komitetui — 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Kartu pranešama, kad ir šiais metais yra prašoma tik vienos aukos. Nei koncerte, nei kitais atvejais aukos nebus renkamos.

Stud. ateitininkų susirinkimas sekmdienį, rugsėjo 19, 12:30 val. Apreiškimo par. salėje. Bus aptariami įvairūs reikalai ir renkama nauja valdyba. Kviečiami dalyvauti ne tik New Yorko, bet ir Kearny, Elizabeth ir Jersey City stud. ateitininkai.

ELIZABETH, N. J.

Spalio 2 bus iškilmingai suorganizuojami Lithuanian Liberty Hall, Inc. paskolos lakštai. Ta proga bus ir parengimas su šokiais. Lietuvių Liberty salė buvo užregistruota 1921 m. Valdybą sudarė pirm. J. Budris, vicepirm. R. Džiovalis, sekr. W. Brazinskas, finansų sekr. A. Drescher, izd. M. Budreckis. Į direktoriatą įėjo: V. Senkus, W. J. Balinskas, A. Pranskietis, J. Ruzga, W. Moeckelis, Pr. Savickas, A. Anulionis, M. Brazinskas, J. Scoidas, J. Grinius, K. Kuniutis, J. Akulionis, B. Moeckevičius, J. Dopkus ir Pr. Soraka.

Akcijas pradėjo pirkti įvairios lietuviškos organizacijos ir atskiri žmonės. Pirmąją nupirko A. Grivert, o šiandien jų yra 2609. Džiovalio pastangomis buvo nupirkta žemės slypas ir 1924 m. pradėta statyba ir tu pačių metų rudenį vieta atidaryta visuomenei. Klubas yra įrašyta į New Jersey valstybės klubų draugiją ir Elizabeth Licensed Beverage pardavėjų sąrašą.

Toje salėje spietėsi ir tebespiečia visoks lietuvių viešes-

MONTVILAITEŠ - BIELIO VESTUVĖS

Rugpiučio 28 Apreiškimo parapijos bažnyčioje kleb. kun. N. Pakalnis palaimino moterystės sakramentą P. J. Bielio su Terese Montvilaite. Pirmąją pamergių porą sudarė Mrs. Aldona Bush su S. Andrijausku, antrąją — M. Kearney su V. Balkūnu, trečiąją — J. Margarela su A. Skutka, sročiaivo J. Liutkus su Lilija Stanislovaite. Apeigų metu, Dulkei grojant vargonais, solo giedojo Skarulytė.

Vestuvinis pokylis įvyko par. svetainėje, susirinko apie 300 svečių. Jų tarpe matėsi prel. J. Balkūnas, kleb. kun. N. Pakalnis, kun. A. Račkauskas. Šlepečiai, Vainauskai, Šmitai, Krušinskai, Montvilai, Žaruliai, Šalinskai, Mačiuliai, Kirytai, Barziliauskienė su dukterimis, Skaruliai ir kt. Iš Elizabetho dalyvavo Montvilai, Jančiai ir Budreckai. Iš Penna pribuvo Raulinaitienė su savo šeima. Taipgi atsilankė bičiuliai iš Patersono ir Bridgeport. Raštu gavo sveikinimų iš kons. J. Budrio, kan. A. Steponaičio ir daugelio kitų. Jaunoji yra baigusi Franklin Lane vidurinę mokyklą ir dabar dirba dantisto kabinete, o jaunas, atlikęs karo tarnybą, baigia studijuoti inžineriją. J.

Angelių Karalienės parapijos metinis vakarš įvyks rugsėjo 26 d. šv. Stanislavo par. salėje. Waterburio teatras vaidina lmsmą komediją "Nervai". Be to, programoje dalyvauja akt. V. Žukauskas.

nis pasirodymas. Čia daromi minėjimai, susirinkimai ir kt. Ne tik lietuviai, bet ir žymūs amerikiečiai yra buvę šios salės pareigūnais. Dabartinis New Jersey valstybės vyriausias teisininkas J. T. Kirk apie 25 metus išbuvo teisinu patarečiu. Nuo 1924 m. direktorium tebėra Mackevičius. Per visą šį ilgą laikotarpį yra tarnavę arba tebetarnauja šie asmenys: B. Juozapavičius, Pr. Savickas, J. Butkus, St. Gostautas, R. Džiovalis, P. Kreveckis, D. Anulionis, D. Petručionis, J. Reedy, P. Zagreckis, C. Gober, P. Kirvelavičius, J. Karvelis, J. Budris, J. Gedman, Ann Mitchell, Ch. Kakštis, V. Lakaskis, W. Senkus, Ch. Brazaitis, St. Zitovickis, St. Burkovskis, Al. Vaičiulevičius, J. Mikoša, V. Petručionis, D. Dopkuvienė, A. Pocius, J. Žindzius, J. Oškutis, W. Balinskas, A. Seikūnas, H. Pinkinytė, E. Zemecienė, J. Robinsonas, B. Brazaitis, M. Saliklis, B. Barkauskas, J. Petrikas, R. Petručionis, W. Drescher, J. Akulionis ir D. Brazinskas. W. S.

E. HART, 11 metų berniukas iš Brooklyno, vėl motinos glėbyje. Jis buvo nuėjęs pasivaikščioti po "United States" laivą ir neapsižiūrėjo, kaip išplaukė į Europą.

ŠACHMATAI

(Atkelta iš 7 p.)

su Airija 3½:2½, su Italija 2½:1½, Bulgarija 1½:2½, Argentina 1:3 ir Čekoslovakija 1½:2½.

Prieš Sovietų Rusiją tik Olandijai pavyko baigti lygiom 2:2, kitos valstybės pralaimėjo. Sulošė: Botvinik-Euwe ir Smyslov - Donner lygiom, Keres įveikė Cortlein, bet Kotov pralose Prinsui.

Tautvaiša trečias Illinois p-bėse. Pr. metų Illinois State meisteris Povilas Tautvaiša šių metų p-bėse laimėjo trečią vietą iš 43 dalyvių. 1. Henin 7:0, 2. Tuiransky 6:1, 3. Tautvaiša 5½:1½. Charles Henin, 20 m. studentas, State p-bes laimėjo pirmą kartą.

Tautvaiša šiose p-bėse įveikė "amžiną" varžovą M. Turjansky ir kitus. Su Trans-Mis-

"Sviesos" sambūrio

stovykla ir suvažiavimas įvyko Labor Day (rugsėjo 4-6 d.) savaitgalį kalnuose prie Port Jervis, N. Y. Be nuveiktų darbų suvažiavimas išsirinško naują sambūrio S. Amerikos regiono valdybą, kurią sudaro: J. Bilėnas, J. Valaitis, Al. Gureckas, K. Balkus, J. Vilgalys.

Knygos skaitymui

už mažą atlyginimą gaunamos Gabijos knygyne: 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV 8-6163. Nemažas pasirinkimas Lietuvoje spausdintų knygų.

Agr. Jurgis Sirusas

rugsėjo 18 per Jokūbo Stuko radiją kalbės Balfo vajuos reikalui.

IŠNUOMOJAMAS gražus

kambarys su baldais vienam ar dviem dirbantiems žmonėms, netoli Boyd Ave. stoties. Prieinama kaina, galima naudotis virtuve. Kreiptis:

VI. 5-9166, Lubovicki

IŠNUOMOJAMI 1 arba 3 kambariai su baldais ir virtuve Richmond Hill rajone. Kreiptis: Virginia 3-8036

Mississippi meisteriu Nedved Tautvaiša baigė lygiom, bet paskutiniame rate, kritus laikrodžio rodyklei, pralaimėjo laimėtoju Henin.

So. Bostono lietuviai įveikė Hartford Liet. Pil. klubo šachmatininkus, kurie pr. sekmdienį svečiavosi So. Bostone, pasekme 3½:1½. A. Keturakis - V. Giedraitis 1:0, J. Starinskas - T. Sereika 1:0, P. Kontautas - Z. Strazdas 1:0, R. Karosas - M. Palubinskas 0:1 ir A. Karosas - P. Norkus lygiom.

Spaliųpradžioje bostoniškiai vyksta į Hartfordą, kur turės rungtynes su vietos lietuviams ir bendrom pajėgom prieš vietos amerikiečius.

Bostono šachmatininkų penkmetis. 1949 rugsėjo pradžioje Povilas Tautvaiša, vos atvykęs į šį kraštą iš Vokietijos, dalyvavo su Kaziu Merkiu New England p-bėse, Attleboro, Mass. Jose Tautvaiša laimėjo ketvirtą vietą su 5½ taško, Merkis surinko 4 taškus. Geras lietuvių pasirodymas N. England p-bėse subūrė Bostono lietuvių šachmatininkų vienetą, kuris "Lithuanian" vardu iki šiol dalyvauja Metropolitan League p-bėse. Lietuvių komanda (Tautvaiša, Merkis, Keturakis, Stankys, Saudargas, Kubilius, Šimonis, Zenkevičius) pirmąjį ratą 1949 m. p-bėse baigė I vietoj: Lithuanian 3:1 14½-5½, Harvard ir Boylston po 3-1, bet patįjį po 13½-6½, Lynn 1-3 ir Newton 0-4.

Povilas Tautvaiša 1949 laimėjo Boston City meisterio vardą, Merkis tose p-bėse užėmė 3 vietą.

Bostono lietuviai, aktyviai dalyvaujantys visose 1949-54 vietos, Mass. ir New England šachmatų pirmenybėse, gražiai pasitarnauja lietuvių vardui garsinti amerikiečių tarpe. Bostono šachmatininkams nuo pat pradžios vadovauja K. Merkis, kuris drauge yra išrinktas į Mass. State Chess Ass'n vicepirmininkus. So. Bostono Lietuvių šachmatų klubas yra U. S. Chess Federation narys.

BOSTONO ŽINIOS

Kun. Al. Kontautas

gavo iš Fatimos vyskupo Jose Carraie gražų padėkos laišką už plačią informaciją apie pavergtos Lietuvos kančias ir Mėlynosios Armijos lietuvių sąjūdžio veiklą.

Bostoniečiai dalyvavo Marijos šventėje

Rugsėjo 12 d. Marianapolyje įvyko Šiluvos Marijos ir lietuvių tautos šventė. Iš Bostono organizuoti buvo nuvykę vyčiai ir sodalietės. Šios Bostono sodalietės dalyvavo gyvajame rožančiuj: O. Kudarauskaitė, M. Zaleckaitė, Fl. Zaleckaitė, V. Griganavičiūtė, J. Nevieriūtė, Fl. Rudytė, L. Lesčinskaitė, El. Suprinaitė, A. Plevokaitė, A. Laudanskaitė, E. Bendorytė, E. Ivanauskaitė, J. Kleponytė, V. Kleponytė ir R. Vaitkūnaitė.

Gyvojo rožančiaus kryžių sudarė N. Anglijos vyčių kuopų pirmininkai. Tarp jų bostoniečiai matės net trys: J. Olevičius, N. Anglijos vyčių pirmininkas, J. Danielius, Bostono kuopos pirmininkas, ir P. Bizinkauskas, Bostono kuopos vicepirmininkas.

Mokykla pradėjo darbą

Rugsėjo 9 d. šv. Mišiomis mokslo metus pradėjo abi šv. Petro parap. mokyklos. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė kleb. kun. Pr. Virmauskis.

Atšventė sukurtus

Kun. Antanas Jurgelaitis, domininkonas, šią vasarą atšventė 10 m. kunigiško darbo sukurtus. Šiom dienom aplankė savo mamytę Bostone ir rugsėjo 9 d. išvyko atgal į vienuolyną Providence, R. I. Šiais metais kun. Antanas Jurgelaitis, be ispanų kalbos ir literatūros, kurią jau kelis metus dėstė Providence dominikonų kolegijoje, dėstys dar viešo kalbėjimo kursą.

GAUNAMAS NAUJAUSIAS ALOYZO BARONO ROMANAS UŽGESEŠ SNIEGAS
285 p. Kaina — \$2.50
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

Lietuvių Radio Draugijos Programos
J. P. GINKUS, Direktorius
Trečiądieniais 10 P.M.—WWRL 1600 kc.—5000 W.
GYVUOJA PER 23 METUS
Oro tangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.
495 GRAND ST., J. P. GINKUS, Direktoriaus Muzikos Dir.
Tel. EV. 4-9293
AD JEZAVITAS
BROOKLYN 11, N. Y. J. VALAKAS, Pranešimų Dir.

KOLONIALIŠKI NAMAI—PUIKŲS IR SKIRTINGI
Gražiame, medžišiais apaugusiame kalne, pusės akro plote, nauji, moderniai įrengti su ugnynais—gyvenimui ir džiaugsmui namai \$18,000 — 24,000
artį bažnyčios, mokyklos, miestukų. Pėsčiomis pasiekiamas pajūris. Gyvenimas gamtoje ligai atėjai. Apžiūrėkite naujus pastatus "FORTY ACRES"
FULLERTON & MAPP — STATYBININKAI-KONTRAKTORIAI
STONY BROOK, L. I., N. Y.
Tel. Office Stony Brook 7-0596 ir 7-0610W. SEtauket 6-0840

D E M E S I O !
Jeigu tamsta ieškai pirkti arba nuomoti-randavoti kokio nors biznio pramonės ir neturi pinigų, arba negali gauti iš banko dėl kokių nors trūkumų, kreipkitės pas mus. Mes pagelbėsime visokiais būdais įsigyti be pinigų lengvomis sąlygomis bizniz ir išsimokėjimais. Dabar mes turime BAR IR RESTAURANT pardavimui ar išnuomavimui be jokių pinigų įnešimo: pats biznis apsimoka. Ir daugiau panašių progų ir kitų bizniz turime.
G. W. C.
JOSEPH LUGAUSKAS
426 So. 5th Street Brooklyn, New York.

Visi į Angelių Karalienės parapijos metinį

VAKARĄ

KURIS ĮVYKS

Rugsėjo mėn. 26 d., 5 val. vakare (punktualiai) ŠV. STANISLOVO PARAPIJOS SALEJE

(Driggs Ave. ir Newell St. kampas,

Greenpoint, L. I.)

PUIKI PROGRAMA! Waterburiečiai vaidins LINKSMĄ KOMEDIJĄ

NERVAI juoksitės iki ašarų!

Taip pat girdėsite aktorių VITALI ŽUKAUSKĄ

Po vaidinimų ŠOKIAI. Bilietai, perkant iš anksto TIK 1 DOL. Bilietai gaunami parapijos raštiniėje, pas choristus ir Juozą Ginkū.

Tel. EV. 8-9794

M. and Z. AUTO COLLISION WORKS

LIETUVIŲ SPECIALISTŲ COLLISION IR AUTO TAIŠYMO D-VĖ

Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai. Darbas atliekamas pigiai ir sąžiningai.

J. MALDUTIS, namų tel. HY 7-3247 937 GRAND STREET
Z. ZALIAUSKAS, namų tel. GL 6-8659 BROOKLYN, N. Y.

RUDOLFS ZALITE

pasiuo visokių firmų naujus ir vartotus automobilius pigiausia kaina ir geromis išsimokėjimo sąlygomis — per 24 ir net 36 mėnesius. Lietuviškai suprantu.

COFIELD MOTOR CORP.

1877 Broadway, corner 62 St., New York City, N. Y.
Istaigos tel. Judson 6-9587, namų Circle 5-7435